

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

De onrechtmatige mededinging. — Het omstreden toepassingsgebied van het K. B. No 55 van 25 Dec. 1934

Het is niet onze bedoeling het werk te herdoen dat door anderen, meer bevoegde personen, op uitstekende wijze werd verricht. Wij willen ons beperken tot het onderzoek van enkele belangrijke betwistingen waartoe het K. B. n° 55, van 23 December 1934, aanleiding geeft. De praktijk der laatste jaren vertoonde een opflakking van de toepassing dezer wetgeving en wellicht zouden meer gevallen kunnen opgelost worden door deze expeditieve procedure, ware het niet, dat de toepassing van het zo wel te pas uitgevaardigde K. B. van 1934, zoveel vraagstukken zou doen oprijzen, die o.i., uit de aard der zaak, een wetgevende tussenkomst noodzakelijk maken. Van meet af aan kan wel vastgesteld dat dergelijke tussenkomst maar al te dikwijls nodig blijkt voor de wetgevende bepalingen die zonder de besprekingen in de Wetgevende Kamers tengevolge van een volmachtwetgeving zijn uitgevaardigd.

In deze uiteenzetting hebben wij ons, althans in de aangehaalde teksten en referenties, beperkt tot de recentste publicaties en uitspraken. We hebben immers niet de pretentie een volledige studie voor te brengen, doch slechts een samenvatting te geven der tegenwoordig, naar ons weten, meest omstreden toepassingsgevallen.

Par. I. — Vertrekpunt voor een goede interpretatie

De laatste jaren stellen in bepaalde economische en politieke kringen het probleem van de reglementering van de handel. Ofschoon het feit van deze reglementering, zoals ze tot stand werd gebracht in de laatste decennia, zeker niet in de lijn is van de individualistische opvattingen van 1804, toch moeten wij vaststellen dat zij beantwoordt aan een fundamentele strekking in het maatschappelijk leven. Daar waar men enerzijds het streven kan vaststellen bij degenen die een zelfde beroep uitoefenen om zich te groeperen en de gemeenschappelijke belangen hierdoor te verdedigen, stelt men evengoed de normale tendenz bij de Staat vast om hierop een controle uit te oefenen, opdat dit beroep zou uitgeoefend worden in overeenstemming met de vereisten van het alge-

meen welzijn (cfr. J. Leclercq, *Leçons de Droit naturel*, del. IV, blz. 198 en volgende).

De tussenkomst van de Staat wordt door de belanghebbenden moeilijk objectief en principieel beoordeeld. Men hoeft zich niet ver terug te denken in het verleden om met een tikje ironie vast te stellen hoe een bepaald bedrijf protesteert, om principieële redenen, tegen een tussenkomst van de Staat in het vaststellen van maximumprijzen, en enkele maanden later met aandrang, ook om principieële redenen, de zelfde dwingende tussenkomst eist van de zelfde Staat om het bedrijf tegen de invoer van vreemde producten te beschermen.

Wij houden ons buiten het economisch en politiek geschil en stellen slechts vast dat ons recht de laatste tientallen jaren een buitengewone aanwas vertoont van wetgevingen met het doel het economisch leven, handel en nijverheid te reglementeren.

Hier echter staan wij voor een gebied waar de dubbele bekommernis van een gezonde wetgeving tot uiting komt, nl. het algemeen welzijn met als vooraanstaande factor, zekerheid en veiligheid, en anderzijds de morele beginselen, en eerste en vooral de eerlijkheid.

Deze korte voorafgaande beschouwingen achten wij nuttig omdat zij de zekerste richtlijnen laten ontdekken voor een juiste interpretatie en een rechtvaardige toepassing der wetgeving die wij willen onderzoeken.

Blijven we immers even stilstaan bij het opschrift van het K. B. n° 55 van 23 December 1934. Het is uitgevaardigd « tot bescherming van de voortbrengers, handelaars en *verbruikers* tegen zekere handelwijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging ». Ook het K. B. n° 296 van 30 Maart 1936 vermeldt in zijn artikel 1 dezelfde strekking, de *verbruikers* worden er evengoed aangeduid als de voortbrengers en handelaars.

Ondanks deze vooropgezette bedoeling de verbruikers te beschermen, vindt men in deze wetgeving slechts de bepalingen die de verhoudingen tussen concurrenten regelen. De verbruiker — die er door

beschermd worden moet — zou zelfs zijn vordering onontvankelijk horen verklaren.

Dit feit, de bedoeling van de wetgever om de verbruiker te beschermen, en de onontvankelijkheid van dezelfde verbruiker om op grond van deze wetgeving een vordering in te spannen, zal er ons onmiddellijk toe aanzetten een al te restrictieve interpretatie, die het toepassingsgebied zou inkrimpen, *ten nadele van de verbruikers*, te weren, omdat zij tegen de ratio legis indruist.

Deze wetgeving sanctionneert immers de eerlijkheid in de handel en nijverheid in de breedste zin begrepen, niet alleen de fair-play in de concurrentie, m.a.w. die speciale moraal der zaken, doch ook, en vooral, de eerlijkheid in de concurrentie ten overstaan en ten voordele van de verkoper.

Men heeft al te dikwijls de indruk dat eerlijkheid en handel met elkaar geen uitstaans hebben. En inderdaad zal de egoïstische bedoeling van de medecontractant, op juridisch gebied, geen weerslag hebben (Ripert, *La règle morale dans les obligations civiles*, de uitg., n° 160). Maar niet aan te nemen is de mentaliteit door Ripert geschetst: «Mais il pense au contraire que la manœuvre n'est point répréhensible lorsqu'elle s'adresse à un public indéterminé de vendeurs ou acheteurs et il estime que chacun doit défendre ses intérêts par son ingéniosité naturelle» (ibid., n° 161). Hier moest de wetgever tussenkomen. De oneerlijkheid schaaft niet alleen de eiser doch ook de koper.

De moderne techniek der reclame is zodanig ingericht en verfijnd dat de verbruikers een bepaald product kopen zonder onderzoek, enkel omwille van zijn vermeende identiteit met het beeld of de beschrijving uit de reclame die hen getroffen heeft. De onrechtmatige mededinging schaaft niet alleen de benadeligde mededinger, doch houdt essentieel bedrog in t.o.v. de verbruiker.

Uit deze beschouwingen mogen wij volgens onze mening de richtlijn putten, dat wat de restrictieve of extensieve interpretatie van het K. B. van 1934 betreft een onderscheid dient gemaakt te worden tussen die feiten die de derden aanbelangen (vraagstuk van het Cassatie-arrest van 16 Maart 1939) en degene die alleen de mededingers zelf betreffen (vraagstuk van het Cassatie-arrest van 25 November 1943, zie *infra*).

Par. II. — De vordering op grond van artikel 1382

De rechtspraak heeft niet op de wetgever gewacht en heeft van artikel 1382 B.W.B. een ruime toepassing gemaakt. Laurent somt reeds een hele reeks beslissingen op (dl XX, n° 493 en volg.). Uit de zeer overvloedige rechtspraak kunnen enkele regelen naar voren gebracht worden, zoals ze door Prof. Fredericq, met de heldere kijk die zijn werken kenmerkt, zijn gesystematiseerd (*Traité de Droit commercial*, uitg. 1947, dl 2, blz. 134 en volg.). De vordering is gesteund op de schade veroorzaakt door de onrechtmatige daad, en strekt derhalve tot een *herstel*. De onrechtmatige daad moet niet kennelijk oneerlijk zijn, de lichtste schuld, ook niet intentionele schuld, volstaat.

Daar waar op grond van het K. B. van 1934 de vordering wegens onrechtmatige mededinging slechts ingesteld kan worden tussen handelaars die een zelfde bedrijvigheid uitoefenen of minstens een grote verwantschap vertonen, is deze vereiste van eigenlijke concurrentie niet vereist in de vordering wegens onrechtmatige daad op grond van artikel 1382 B.W.B.

Par. III. — De vordering tot ophouding - Algemene kenmerken

Een grote leemte van de gemeenrechtelijke vordering tot schadevergoeding is het feit dat de verweerder niet op doelmatige wijze kan gedwongen worden op te houden met de onrechtmatige mededinging. Alleen in het geval waar de schade kan bewezen worden, mag de rechter de verweerder veroordelen tot een dwangsom, hetgeen dikwijls moeilijk zal zijn. (Fredericq, op. cit. blz. 188; De Page, dl III, n° 160 en volgende. Zie ook de noot onder Hof van Verbreking, 30 September 1937, in Jur. Comm. Fl. 1939, 12.)

1. — Krachtens het K. B. van 23 December 1934 daarentegen beveelt de voorzitter aan verweerder op te houden met het plegen van feiten die indruisen tegen de eerlijke gebruiken in handel of nijverheid. In geval deze aan dit bevel zou te kort komen, zal deze nieuwe inbreuk strafbaar zijn.

De doelmatigste en wellicht de minst betwiste innovatie van het K. B. van 1934 is wel deze nieuwe vorm van rechtsbepaling (Prof. Gunzburg, R. W. 1934-1935, 699). Ze kan echter niet samen in één zelfde geding ingesteld worden met een vordering tot schadevergoeding.

2. Bovendien is deze vordering in tegenstelling met de gemeenrechtelijke vordering van artikel 1382 B.W.B., de meest expeditieve van heel ons recht; de voorzitter van het Rechtbank van Koophandel veelt een beslissing, die, alhoewel bevelschrift genoemd, een echt vonnis is en dit overeenkomstig de regelen van het kortgeding.

3. — In tegenstelling met de gemeenrechtelijke vordering is niet vereist dat de eiser schade geleden heeft, in elk geval zal hij er niet de bewijslast van dragen. De vordering heeft een preventief karakter, is een inleiding tot de strafbaarheid van verdere inbreuken.

Deze eigenschappen zijn echter niet op gelijke wijze door alle juristen onthaald, en wij zijn overtuigd dat dit het geval niet zou zijn, moesten deze bepalingen met al de voorbereidingen van een echte wet uitgevaardigd zijn.

De betwisting betreffende de techniek, niet betreffende de bedoeling of het sociale nut dezer wetgeving, hebben o.i. de rechtspraak van ons hoogste Hof tot een zeer restrictieve interpretatie geleid. Dit komt o.i. duidelijk tot uiting in de conclusies van M. Cornil, voor het Cassatie-arrest van 16 Maart 1939 (zie *infra*). Zonder de bedoeling een systematische en nog minder een volledige uiteenzetting te geven, onderzoeken wij enkele vraagstukken.

Par. IV. — Toepassingsgevallen

Wij onthouden ons dus in elk geval van een opsomming van de daden die aanleiding kunnen geven tot de vordering tot ophouding. De wetgever heeft er enkele op exemplatieve wijze opgesomd. Talrijk materiaal werd verzameld en gerangschikt door Prof. Fredericq (op. cit. blz. 141 en volg.) en door Mr. Mougnot in zijn schitterende bijdrage verscheenen in de «*Revue Générale des Assurances et responsabilités*», in verschillende afleveringen van 1946. Naar deze laatste zeer volledige studie kunnen wij verwijzen voor de systematische uiteenzetting over deze wetgeving en haar toepassing.

Van zodra men over het begrip van de onrechtmatige mededinging eens was, zou er in principe over de gevallen die onder deze bepalingen vallen geen

moeilijkheid zijn. De enige vraag die overblijven zou, is er een van bevoegdheid.

De wetgever heeft de bepaling hernomen uit de Conventie der Unie van Parijs van 20 Maart 1883 (gewijzigd door latere verdragen): « een daad die indruist tegen de eerlijke gebruiken in zake handel of nijverheid », doch heeft in artikel 1 van het K. B. n° 55 van 23 December 1934 bijgevoegd dat deze oneerlijke daad van aard moest zijn om de benadeligde persoon zijn cliënteel te ontnemen, zijn krediet of in het algemeen zijn concurrentievermogen aan te tasten. (De Nederlandse tekst van het K. B. is gepubliceerd in R. W. 1934-1935, 653 en volg. — Wat de bepaling der onrechtmatige mededinging betreft, zie de studie van Prof. Gunzburg, R.W. 1934-1935, 698, en Prof. Van de Putte, « Nijverheidsrecht », blz. 124).

I. — Is schade vereist?

In tegenstelling met de gemeenrechtelijke definitie van de onrechtmatige daad van mededinging, ook voorzien door de algemene bewoordingen van artikel 1382 B.W.B., wordt door het K. B. van 1934 geen schade vereist, opdat de vordering tot ophouding gegrond zou zijn. Artikel 1 vermeldt inderdaad het geval waar een mededinger het cliënteel *tracht* te ontnemen, het crediet of concurrentievermogen *tracht* aan te tasten, zodat in dit geval zeker nog geen schade kan ontstaan zijn. De schade moet er nog niet zijn, de vordering heeft een preventief karakter, om de schade te voorkomen (Mougenot, Rev. Gén. des Ass. et Resp., 1946, 3836³). Zie ook Van de Putte, Nijverheidsrecht, blz. 142).

Een arrest van het Hof van Beroep Brussel, dd. 22 October 1947 (Pas. 1948, II, 75), vermeldde de vereiste van de vordering wat de schade betreft: « susceptible de porter préjudice ». Dit is dan ook de enige vereiste, wat de schade betreft, dat de feiten van aard zijn om schade te kunnen veroorzaken. Deze moet nog niet verwezenlijkt zijn, doch een noodzakelijk gevolg der feiten indien ze niet ophouden. Zonder dit kenmerk zou de eiser geen belang hebben bij zijn vordering en zou zij derhalve ongegrond zijn. Wij merken hierbij op dat het Cassatie-arrest van 21 October 1943 (Pas. 1944, I, 15) betrekking heeft op een gemeenrechtelijke vordering. Dit blijkt op eerste zich niet duidelijk, des te meer daar de eiser in verbreking ten onrechte zich beroepen had voor het Hof o.m. op de bepalingen van het K. B. n° 55 van 23 December 1934. In de gemeenrechtelijke vordering is natuurlijk de bewezen schade als grondvoorwaarde vereist.

2. — Indien de feiten opgehouden zijn.

Dit preventief karakter heeft nog een tweede gevolg. Indien nl. op het ogenblik van het geding de verweerder kan bewijzen dat hij reeds ophield de daden van onrechtmatige mededinging te plegen, zal de vordering niettemin ontvankelijk en gegrond zijn. Inderdaad, de vordering tot ophouding is de inleiding tot de strafbaarheid van de herhaling. Bij bevelschrift van de heer voorzitter van Aarlen, dd. 7 Maart 1947, werd in die zin, op zeer gemotiveerde wijze beslist. (Pas. 1947, III, 85, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1948, 4235. In dezelfde zin: voorzitter Brussel, 14 Juli 1938, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1940, 3329). Er is ook rechtspraak van oudere datum in tegenovergestelde zin (voorzitter Gent, 24 April 1937, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1937, 2378; Jur. Comm. Fl. 1937, 27).

Volgens deze laatste zienswijze beschikt de eiser over een vordering tot schadevergoeding om de ge-

leden schade te doen herstellen; een vordering tot ophouding zou geen zin hebben. We menen echter dat de heer voorzitter van Aarlen op gepaste wijze opmerkt dat zonder bevelschrift de verweerder kan herbeginnen, zonder bloot gesteld te zijn aan de voorziene strafrechterlijke sancties, hetgeen klaarblijkelijk indruist tegen de bedoeling van de wetgever. Dit schijnt ook de zienswijze van M. Cornil geweest te zijn: « C'est donc pour arriver à la repression pénale... qu'à été instituée l'action en cessation » (Belg. Jud. 1939, 214). Prof. Fredericq maakt hier zeer terecht een onderscheid (op. cit. blz. 204): Indien de feiten opgehouden zijn na de dagvaarding, blijft de vordering gegrond. Inderdaad, deze moet beoordeeld worden op het ogenblik der inleidende dagvaarding. Het ware te gemakkelijk moest de verweerder aan een veroordeling en het mogelijke latere misdrijf kunnen ontsnappen, door na de dagvaarding vrijwillig op te houden. Indien daarentegen de feiten reeds vóór de dagvaarding opgehouden waren, zal een nieuw onderscheid gemaakt worden: indien de feiten lange tijd vóór de dagvaarding ophielden heeft een vordering klaarblijkelijk geen zin meer; indien echter de feiten kort er vóór gepleegd werden en er te vrezen valt dat zij opnieuw zullen gepleegd worden, dan is de vordering gegrond.

Een bevelschrift van de voorzitter van Brussel, dd. 8 Augustus 1946, maakte het onderscheid door te beslissen dat indien de aangeklaagde feiten reeds opgehouden zijn, de vordering ongegrond is, wanneer *deze feiten niet van aard zijn om nog gepleegd te worden*. In dit laatste geval is alleen de rechtbank bevoegd om uitspraak te doen over een vordering tot schadevergoeding. Als gepaste motivering voor deze zienswijze wordt aangevoerd dat de voorzitter onbevoegd is om algemene verbodsbepalingen op te leggen. Hij kan alleen maar beslissen nopens wel bepaalde en duidelijk omschreven feiten, die in de dagvaarding nauwkeurig aangeduid moeten zijn (Rev. Gén. Ass. et Resp., 1947, 4103; Jur. Comm. Brux., 1948, 268). Wij merken terloops op, dat ook voor de rechtbank, in een gemeenrechtelijke vordering, wel eens gepleit werd dat de vraag ongegrond is wanneer de handel van de verweerder opgehouden is en dus ook de aangeklaagde feiten. Dit werd natuurlijk verworpen (Rechtbank van Koophandel Brussel, 17 Juni 1948, R.W. 1948-1949, 188).

Wij menen te mogen besluiten met het vooropstellen van de volgende regel: *indien de feiten opgehouden zijn na de dagvaarding dient in elk geval verweerder tot de kosten veroordeeld te worden. In dit geval ook, en in geval de feiten kort vóór de dagvaarding ophielden, zal slechts dan de eis gegrond zijn, wanneer het blijkt dat de daden van onrechtmatige mededinging van die aard zijn dat zij opnieuw zouden kunnen gepleegd worden.*

3. — Is in hoofde van verweerder de bedoeling om te schaden vereist?

Deze vraag is kort na het uitvaardigen van het K. B. het voorwerp geweest van talrijke betwistingen (zie o.m. M. Limpens in Jur. Comm. Fl., 1939, 48). Men had beweerd dat in tegenstelling met artikel 1382 B.W.B., waar de lichtste schuld, geweld of niet, volstaat, het K. B. van 1934 daarentegen de nadruk op de oneerlijkheid, en derhalve op een intentioneel element had gelegd. Deze laatste thesis is met klem verdedigd geweest (o.m. door M. Kirkpatrick, Rev. Gén. Ass. et Resp., 1936, 2044). De rechtspraak heeft deze zienswijze terecht verworpen. Het K. B. van 1934 heeft klaarblijkelijk niet willen vernieuwen en de

woorden *oneerlijke* en *onrechtmatige* medediging hebben dezelfde betekenis. Wij harnemen deze discussies niet. Het standpunt der rechtspraak is een verworven stelling (zie Mougenot, Rev. Gén. Ass. et Resp., 1946, 3836³, met overvloedige referenties).

Een nevenaspect van deze vraag kunnen wij echter aanstippen. Indien er geen animus nocendi in hoofde van verweerder aanwezig is, zal de voorzitter wel geneigd zijn hem een termijn toe te kennen om zich in regel te stellen, hetgeen in feite gedaan wordt ondanks het K. B. zulks niet voorziet. Deze beslissing steunt echter op een beginsel van billijkheid volgens hetwelk men met de goede trouw van de schuldenaar moet rekening houden (bevelschrift voorzitter Antwerpen, 19 April 1948, in dit nummer).

4. — *Feiten van onrechtmatige mededinging welke voorwerp waren van de recente rechtspraak.*

De rechtspraak der laatste jaren kent opnieuw talrijke beslissingen :

Het opdienen van een gelijkaardig product, wanneer een ander besteld werd, terwijl tussen beide producten aanleiding tot verwarring bestaat (voorzitter Burgerlijke Rechtbank Hasselt, 14 November 1947, R.W. 1947-1948, 386);

Het houden van een demonstratie met een apparaat door een mededinger vervaardigd, om een cliënt aan te zetten, een nog te vervaardigen apparaat, van eigen fabricaat, te kopen, zelfs wanneer de koper niet in verwarring gebracht wordt (bevelschrift Brussel, 29 December 1947, Jur. Comm. Brux., 1948, 258).

De handelaar die, wetend dat een ander monopoliehouder is van de verkoop van zekere producten, zich deze bij beunhazen aanschafft, wetend dat ze niet van de rechtmatige concessionaris voortkomen, en ze verder te koop biedt. De monopoliehouder stelt een gegronde vordering tot ophouding in (Beroepshof Brussel, 22 October 1947, Pas. 1948, II, 74; voorzitter Brussel, 4 Juni 1948, Jur. Comm. Brux. 1948, 270).

Ofschoon een handelaar luidens de wet van 20 Juli 1932 (artikel 213b B.W.B.) tot professionele doeleinden, aan zijn familienaam de naam van zijn echtgenote mag toevoegen, met haar toestemming, is dit recht nochtans geen recht, eigen aan de persoonlijkheid, zoals het voeren van zijn eigen familienaam, doch een louter vermogen, een uitzondering toegestaan door de wet op het verbod een andere naam te voeren dan zijn eigen familienaam. Dit kan derhalve verboden worden wanneer de toevoeging van de familienaam van de echtgenote verwarring doet ontstaan tussen zijn handel en deze van een ander, voor hem begonnen (bevelschrift voorzitter Brussel, 11 Juli 1946, en Hof van Beroep Brussel, 3 Maart 1947, Jur. Comm. Brux., 1948, 13 Rev. Gén. Ass. et Resp., 1947, 4047).

De handelaar of voortbrenger die door de bekleding van de flessen, nl. de vorm, kleur en kleurverdeling der etiketten, verwarring sticht tussen zijn producten en deze van een mededinger (voorzitter Gent, 24 Mei 1947, R.W. 1947-1948, 104; voorzitter Antwerpen, 17 Februari 1948, R.W. dit nummer; voorzitter Antwerpen, 19 April 1948, R.W. dit nummer).

Werden echter *niet* als daden van onrechtmatige mededinging weerhouden :

De brouwer die zich in zijn handel bedient van flessen welke, met zandmerk, het uithangbord van een mededinger vertonen, en welke in zijn bezit kwamen door het normale spel van de terugname van ledig goed, kan niet door een bevelschrift tot ophouding getroffen worden, indien hij daardoor geen

mogelijkheid tot verwarring deed ontstaan. Inderdaad, deze flessen werden met zodanige etiketten bekleed dat in hoofde van de verbruiker geen verwarring kon ontstaan (voorzitter Brussel, 27 Februari 1947, Jur. Comm. Brux. 1948, 301).

Is geen onrechtmatige mededinging het gebruik van min of meer gelijkaardige benaming om een handel of nijverheid aan te duiden, wanneer de gebruikte bewoordingen als algemeen gebruik moeten beschouwd, om een bepaalde handel of nijverheid aan te duiden en het voornaamste trefwoord van de benaming duidelijk genoeg onderscheiden is om geen verwarring toe te laten.

De woorden «gist» en «spiritus» opgenomen in de naam «Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek» en uitsluitend ten doel hebbende het voorwerp van het bedrijf aan te wijzen, bezitten geen voldoende eigenaardig karakter, noch zijn op zodanige bijzondere wijze gezamenlijk aangewend, dat zij een recht op toeëigening kunnen doen ontstaan (Hof van Beroep te Gent, 31 Mei 1948, Rev. 1948-1949, 178; zie ook het bevelschrift a quo, voorzitter Gent, 22 Januari 1948, R.W. 1947-1948, 1093).

Het gebruik van clichés voorkomend uit een reclameschrift van een mededinger, wanneer hierdoor geen verwarring kan ontstaan en dus niet ingegrepen wordt in zijn concurrentievermogen, kan geen voorwerp zijn van een bevelschrift tot ophouding. De grondvoorwaarden van artikel 1 is niet vervuld (voorzitter Brussel, 29 December 1947, Jur. Comm. Brux. 1948, 258; zie nochtans Fredericq, op. cit., blz. 160).

Daar waar het gebruik van een tekening, samen met een benaming kan verboden worden, zal echter, volgens de feitelijke omstandigheden, het gebruik van de tekening of de benaming afzonderlijk niet mogen verboden worden (voorzitter Brussel, 12 Juni 1947, Jur. Comm. Brux., 1948, 260). Deze interessante beslissing, welke moeilijk samen te vatten is, ware wellicht veel duidelijker geweest, had men er geen rekening moeten in houden met de rechtspraak van het Hof van Verbreking van 1939, betreffende de samenloop van het K. B. met de merkenwet, waarover infra).

Is geen daad van onrechtmatige mededinging, het gebruik van een naam, in het verleden en tegenwoordig gevoerd door talrijke personen en die tevens in verscheidene streken als plaatsnaam voorkomt, des te meer wanneer eiser, wiens familienaam hij in feite is, deze naam niet gebruikt om zijn bedrijf aan te duiden, en daardoor dus niet de minste verwarring tussen zijn bedrijf en dat van verweerder kan ontstaan (voorzitter Brussel, 28 Januari 1948, Jur. Comm. Brux., 1948, 278).

Deze enkele voorbeelden uit de recentste beslissingen zullen hier wellicht op hun gepaste plaats komen, een systematische groepering der mogelijke gevallen met verwijzing naar de beslissingen van vroegere datums vindt men in de aangehaalde werken van Prof. Fredericq en M. Mougenot. De enige regel welke men goed voor ogen dient te houden, is dat de opsomming van artikel 2 alleen ten titel van voorbeeld gegeven wordt. De rechtspraak vertoont hieromtrent de grootste eensgezindheid (zie o.m. arrest Brussel, 7 Februari 1948, Pas. 1948, II, 48).

5. — *Kan de vordering tot ophouding ingesteld worden tegen een persoon wegens daden verricht door zijn aangestelde.*

De vraag is of artikel 1384, al. 3, B.W.B. mag toegepast worden. Prof. Fredericq merkt op dat, ver-

mits de grondslag van artikel 1384 B.W.B. een vermoeden van schuld is om de slechte keus van zijn aangestelde, deze keuze toch geen daad van mededinging kan uitmaken. Er is een persoonlijke daad van onrechtmatige mededinging nodig in hoofde van de aansteller, opdat tegen deze een vordering tot ophouding zou kunnen ingesteld worden. Het feit dat hij de daad van zijn aangestelde kende en toeliet zou mogelijk maken een verbod te vorderen om dergelijke daden toe te laten (op. cit. blz. 202). Dit gemaakte onderscheid komt ons zeer gepast voor.

Wij staan in artikel 1384, al. 3, voor een geval waar de grondslag de schuld meer dan elders ondoelmatig blijkt om een onweerlegbaar vermoeden te verklaren. Dit onweerlegbaar vermoeden kan alleen maar door de wet geschapen worden, en niet uitgebreid bij analogie, dus ook niet tot het K. B. van 1934. De vraag kan hier echter gesteld worden of de wetgever niet precies de artikelen 1382 en ook 1384 heeft willen toepassen en bovendien voorzien met een nieuwe sanctie. Is de verantwoordelijkheid van de aansteller niet deze waar men het eerst heeft gevoeld dat zij eerst en vooral de tegenhanger is van de dienst bewezen door de aangestelde (cfr. De Page, dl. II, n° 984)?

En in dit licht menen we dat de vraag wellicht dient opgelost te worden buiten het technisch procédé van een onwederlegbaar vermoeden.

Er bestaat inderdaad een feitelijk vermoeden dat de handelaar of nijveraars op de hoogte is van de daden door zijn aangestelde verricht in de uitoefening van zijn bediening. Het gaat hier immers om daden van mededinging, door een aangestelde, en dus in het voordeel van de aansteller verricht. Het kan zelfs een onaannemelijke nalatigheid zijn in hoofde van de handelaar of nijveraars, de gedragingen van zijn aangestelde niet te kennen.

Dit feitelijk vermoeden verschuift dus ook de bewijslast waardoor de aansteller een redelijke verklaring moet geven van het feit dat hij niet op de hoogte was. Hij staat echter niet onder de last van een onweerlegbaar vermoeden. Zo bevindt men zich onmiddellijk in de tweede hypothese aangehaald door Prof. Fredericq. Wij menen derhalve dat een vordering tegen een handelaar of nijveraars wel gegrond zal zijn, indien ze er toe strekt hem te horen verbieden toe te laten aan zijn aangestelde deze bepaalde daden te plegen. Een bevelschrift van de Heer Voorzitter der Rechtbank van Koophandel te Brussel, dd. 18 December 1947 besliste dan ook, dat waar de voorzitter niet kan bevelen aan verweerder om op te houden met daden door zijn aangestelde gepleegd, wel kan verboden worden aan verweerder van bevelen of instructies of zijn toelating te geven aan zijn aangestelde voor dergelijke handelingen (Rev. Gén. Ass. et Resp. 1948, 4199; Jur. Comm. Brux. 1948, 421). Het zal er dus vooral op aankomen de eis zelf en het bevel of verbod juist te formuleren.

6. — *Bevoegdheid ratione loci.*

De vraag betreffende de plaatselijke bevoegdheid geeft aanleiding tot twistvragen. Het K. B. heeft hieromtrent geen nieuwe regel uitgevaardigd, zodat art. 39 en 42 der wet van 25 Maart 1896 op de bevoegdheid van toepassing zijn.

Men redeneert echter al te dikwijls alsof de vordering tot ophouding dezelfde was als de vordering gesteund op art. 1382 B.W.B. Er is echter een groot verschil wat de bevoegdheid betreft.

De vordering tot schadevergoeding kan gebracht voor de rechter waar de verbintenis tot schadevergoeding is ontstaan of waar zij moet uitgevoerd worden. Hier gaat het echter niet over dergelijke verbintenissen, noch over haar uitvoering. Men vordert een bevel om op te houden. Er kan dus in principe geen sprake zijn de vordering te brengen voor de voorzitter van de rechtbank van eiser omdat zagezegd daar de plaats is waar de verbintenis moet uitgevoerd worden. De bevoegde rechtbank is dus deze van de woonplaats van verweerder, er is geen uitzondering op art. 39 der wet op de bevoegdheid.

Er wordt echter aangenomen dat gedagvaard mag worden voor de voorzitter der rechtbank waar de feiten gepleegd zijn, en waar de verweerder dus zal moeten ophouden (Zie Fredericq, op. cit., blz. 218).

7. — *Bevoegdheid ratione materiae. Samenloop met andere rechtsgebieden.*

De Voorzitter der Rechtbank van Koophandel is bevoegd ook al zijn de feiten van onrechtmatige mededinging geen handelsdaden in hoofde van verweerder. Inderdaad artikel 1 van het K. B. breidt zijn bevoegdheid uit tot feiten gepleegd door nijveraars of ambachtslieden die geen handelaars zijn. Hierover bestaat betwisting. De Voorzitter zal dus bevoegd zijn in geschillen die aan zijn rechtbank, zouden ontsnappen *ratione materiae*, als vreemd aan de handel. Een vordering tot schadevergoeding tegen verweerder kan volgen op het bevelschrift waarin de onrechtmatigheid der daden vastgesteld is en zal in principe altijd gegrond zijn. (Cfr. Limpens, Jur. Comm. Fl. 1939, 58).

De burgerlijke rechtbank zal bevoegd zijn indien de verweerder een niet-handeldrijvende nijveraars of ambachtsman is, en door het gezag van gewijsde van het bevelschrift, tussen partijen gewezen, gebonden zijn wat de kwalificatie der feiten betreft. De burgerlijke rechtbank zal alleen over de schade en haar bedrag kunnen beslissen.

Deze toestand is natuurlijk eigenaardig in ons recht, maar is onmiskenbaar ingevoerd door het K. B. van 1934.

Dergelijk gevolg en ook wel de eigenaardige rechtspleging van een kortgeding dat met een echt vonnis beslecht wordt heeft geleid tot een jammerlijke restrictieve interpretatie van het K. B. dat zijn toepassingsgebied ten eerste heeft verkleind.

De Voorzitters hadden weldra een grote moeilijkheid van die aard te ontmoeten, eerst en vooral door de gedingen strekkende tot ophouding van feiten die tevens inbreuken waren op de wetgeving in zake fabrieks- en handelsmerken, brevetten, nijverheids-tekeningen en modellen.

Wanneer, tijdens het geding, een betwisting ontstond over de geldigheid van het brevet, het merk, de tekening of het model, werden de partijen verwezen naar de bevoegde rechtbank, op wier beslissing de voorzitter wachtte vooraleer uitspraak te doen. Hij velde slechts dan zijn bevelschrift wanneer de intellectuele eigendom niet ernstig kon betwist worden of wanneer de bevoegde rechtbank vooraf de eiser in zijn aanspraken had bevestigd.

Hetzelfde deed zich voor ter gelegenheid van betwistingen nopens het bestaan of de draagwijdte van een contract dat de grondslag was van de vordering tot ophouding.

(Zie Fredericq, op. cit., blz. 207 en 219).

A. De rechtspraak van het Hof van Verbreking.

De eerste vraag, in dit verband, waarover ons opperste Hof had uit te spreken, was deze van de samenloop der wettelijke bescherming van de fabrieks- en handelsmerken en het K. B. van 23 December 1934.

Mter Mougenot heeft zeer klaar de beslissingen ontleed welke het beslissende Cassatie arrest voorafgingen (Rev. Gén. Ass. et Resp. 1946, 3847; 4e en volg.). Wij herhalen hem niet; de discussie is sedert 1939 een academisch geschil geworden.

Stellen wij alleen vast dat vanaf 1934 twee thesissen elkaar bekampten:

1) Een *restrictieve*, volgens dewelke de voorzitter onbevoegd is van zodra de bestreden handeling valt binnen het gebied van een speciale bescherming: het K. B. stelde alleen de vordering tot ophouding in voor nog niet beschermde gevallen.

2) een *extensieve*, welke, steunend op de zeer algemene bewoordingen van het K. B. de Voorzitter bevoegd verklaart ook in geval van samenloop van andere, hetzij oudere, hetzij jongere, wetgevingen. Deze laatste stelling steunde op de opsomming zelf van art. 2 waarin gevallen genoemd worden reeds speciaal beschermd door oudere wetgevingen.

In deze laatste thesis moet dan nog een onderscheid gemaakt worden tussen twee opvattingen.

De een waarbij de vordering ontvankelijk en gegrond zou zijn zelfs al had de eiser niet voldaan aan de formaliteiten der deponering met uitzondering der brevetten waar deze het eigendomsrecht doet ontstaan, in tegenstelling met het declaratieve gevolg der deponering in de andere gevallen.

De andere waarbij deze vordering slechts mits het naleven der formaliteiten van deponering ontvankelijk zou zijn.

Mter Mougenot heeft vóór het Cassatie arrest van 1939 slechts 24 bevelschriften gevonden die de restrictieve thesis huldigden.

Bij arrest van 16 Maart 1939 besliste het Hof van Verbreking echter dat de namaking van handels- of fabrieksmerken en de onrechtmatige mededinging twee verschillende begrippen zijn, en de namaking van merken geeft slechts aanleiding tot de vorderingen voorzien door de wet van 1 April 1879 en nooit tot deze gesteund op artikel 1382 B.W.B. De voorzitter der Rechtbank van Koophandel is onbevoegd om de ophouding te bevelen van de namaking van handels- of fabrieksmerken of brevetten. (Pas. 1939, I, 150; Belg. Jud. 1939, 209, Jur. Comm. Fl. 1939, 5. Alleen in de Belgique Judiciaire zijn de conclusies van M. Cornil gepubliceerd. Het verbroken arrest van Brussel, dd. 3 Juli 1937: J. T. 1937, 537, Pand. P. 1937, 252; Jur. Comm. Brux. 1938, 288).

Dit arrest werd uitgesproken op de gelijkluidende besluiten van M. Cornil, toen Advokaat-Generaal.

Ondanks het hoge gezag van ons opperste gerechtshof, hebben vooraanstaande juristen argumenten ingebracht die volgens onze bescheiden mening, duidelijk doen uitschijnen dat het K. B. niet dient geïnterpreteerd te worden zoals het door het arrest van 16 Maart 1939 werd gedaan, en we vragen ons af of de motieven dezer rechtspraak niet eerder kunnen gelden als critiek tegen de techniek van het K. B. dan als een juiste interpretatie van zijn beschikkingen.

Deze interessante en overtuigende discussie hernemen we niet, ze werd gevoerd door Mter Mougenot in zijn hoger aangehaalde studie en vooral door Prof. Horion in zijn studie: « Contribution à l'étude du

champ d'application de l'action en cessation » (L'Ingenieur - Conseil, 1939, blz. 77-161). Wij verwijzen vooral naar deze laatste die o.i. geen mogelijkheid meer openlaat voor een andere zienswijze.

Welke weerslag zal dit arrest dan hebben op de praktijk der processen? Het Hof heeft duidelijk te verstaan gegeven dat de restrictieve zienswijze welke het huldige ook toepasselijk is op de andere gebieden van handels- en nijverheidseigendom zoals brevetten, modellen en tekeningen. Prof. Fredericq stelt vast dat deze restrictieve interpretatie aan het K. B. het grootste deel van zijn sociaal nut ontnemt. Het zal niet meer kunnen ingeroepen worden om een einde te stellen aan de meest belangrijke feiten van onrechtmatige mededinging (op. cit. blz. 210).

Uit dit arrest van 16 Maart 1939 halen we twee passus: « Attendu que la doctrine et la jurisprudence font une distinction très nette entre la concurrence déloyale et la contrefaçon de marque de fabrique; que cette dernière ne peut donner ouverture à l'action en concurrence déloyale basée sur l'article 1382 du Code Civil;

Que certes des faits de concurrence déloyale qui accompagneraient une contrefaçon de marque de fabrique ne cesseraient pas pour cela de pouvoir être atteints par l'application de l'article 1382 du Code Civil... »

Het Hof heeft dus een onderscheid gemaakt, zoals het door M. Cornil werd gedaan, tussen de feiten in zover zij een namaking uitmaken van een handels- of fabrieksmerk en in zoverre zij feiten van onrechtmatige mededinging uitmaken.

Voor de feiten die de eigenlijke namaking zouden vergezellen bleef, volgens het Hof, de vordering op grond van 1382 bestaan. (Dus ook de vordering tot ophouding die op de zelfde grondslag een andere rechtsbekrachtiging vordert). Maar waar ligt de grens tussen de namaking zelf en de feiten van onrechtmatige mededinging die haar vergezellen, en dus ook de grens tussen bevoegdheid en onbevoegdheid van de Voorzitter? Dit zal het praktische probleem zijn dat zich bij het opstellen der dagvaarding en de redactie van het bevelschrift stelt. Dit is te ongelukkiger daar dit misschien het onderscheid is dat het moeilijkst te maken valt (cfr. De Page, dl. I, n° 133 over de onduidelijkheid en wellicht het voorlopig karakter — van het begrip van de intellectuele eigendom).

Inderaad volgens het Hof heeft de opsomming van art. 2 niets met namaking van merken te zien, doch wordt het gebruikt voorzien van een merk waarvan men eigenaar was, om aan een andere herkomst te doen geloven. Prof. Van de Putte echter ziet in deze opsomming o.i. terecht feiten van namaking van merken (Nijverheidsrecht, blz. 143. Zie ook Prof. Gunzburg, R. W. 1934-35, 700).

Is deze opsomming ten andere niet genomen uit de conventie van de Unie van Parijs, gewijzigd in 1925? En vermelden de voorbereidende werken van art. 10bis niet als voorbeeld van onrechtmatige mededinging het gebruik van andermans merk? (Fredericq, op. cit. blz. 210; Horion, op. cit., blz. 102).

Prof. Fredericq stelde zich de vraag of de rechtbanken en hoven van beroep de zienswijze van het Hof van Verbreking zouden volgen, en vermeldde reeds een gelijkluidend arrest van Brussel, dd. 10 Maart 1943 (op. cit., blz. 212).

Sedertdien zijn nog een paar beslissingen gepubliceerd waarbij de Voorzitter zich onbevoegd verklaart

de : Voorzitter Mons, 20 Febr. 1947 (Rev. Gén. Ass. et Resp. 1947, 4028).

Voorzitter Antwerpen, 17 Januari 1948 (R. W. dit nummer).

Toch wordt gezocht naar de juiste grens van beide gebieden. Inderdaad, volgens de rechtspraak van het Hof van Verbreking, zal de Voorzitter onbevoegd zijn van zodra de verwarring gesticht werd door het gebruik van elementen die deponeerbaar zijn. Dit schept een zeer moeilijk probleem gezien de zeer brede bewoordingen van art. 1 der wet van 1 April 1879, zoals het verklaard werd door de ministeriële circulaire van 8 Juli 1879 (Staatsblad van 11 Juli 1879). Kunnen immers gedeponeerde worden als merk: namen, benamingen, prenten, vignetten, versierde etiketten, verpakkingen, omslagen, vormen, cijfers en letters (zie ook Prof. Van de Putte, Nijverheidsrecht, blz. 39 en volg.).

De advocaat die de dagvaarding moet opstellen en de referendaris die het bevelschrift redigeert staat voor een moeilijke vraag. Het zal nodig zijn in vele gevallen het Cassatie Arrest van 16 Maart 1939 duidelijk voor ogen te hebben en de vraag, waar, in feite, het onderscheid door het Hof gemaakt, moet gevonden worden, tussen de eigenlijke namaking, en de daden van onrechtmatige mededinging die het vergezelen blijkt moeilijk op te lossen. Want ondanks het arrest van 1939, blijven de bepalingen van art. 2 van het K. B. van 1934 bestaan, en kunnen zij pleiter en rechter misleiden.

Een bevestiging van de onmogelijkheid van dit gemaakte onderscheid uit zich in een bevelschrift van de Heer Voorzitter van Antwerpen dd. 17 Januari 1948 (R. W. dit nummer). Dit bevelschrift is volledig consequent met het cassatiearrest van 1939 waar het een onbevoegdheid uitspreekt in zake namaking van modellen. Inderdaad het Hof had zulks impliciet beslist op de uitdrukkelijke besluiten van M. Cornil. Maar anderzijds, wat de nijverheidsmodellen betreft, bepaalt art. 2, f, van het K. B. van 1934 uitdrukkelijk zonder enige mogelijkheid van andersluidende interpretatie in tegenstelling met de andere voorbeelden van art. 2, dat het gebruik van andermans modellen een der daden is waarvan de voorzitter de ophouding beveelt.

De Voorzitter van Antwerpen heeft dus moeten argumenteren waar het Hof zulks nog niet moest doen en heeft aangenomen dat art. 2, f afgeschaft werd door het K. B. n° 91 van 29 Januari 1935. Deze stilzwijgende abrogatie druist in tegen de principes, vooral als men opmerkt dat het abrogerende besluit enkele weken later dan de afgeschafte bepaling uitgevaardigd werd door dezelfde regering in het raam van de zelfde volmachtwet.

De zienswijze van dit bevelschrift gaat heel zeker niet op waar het oordeelt dat vermits de nijverheidsmodellen behoren tot de bevoegdheid van de Burgerlijke rechtbank, die de volheid der rechtsmacht bezit, het onmogelijk is dat zij zou gebonden kunnen zijn door een bevelschrift van de voorzitter van de Koophandelsrechtbank.

Wij merken reeds op dat dit ook het geval zal zijn waar schadevergoeding gevorderd wordt tegen een ambachtsman, na bevelschrift.

Hetzelfde geldt ook, veel erger nog, voor de correctionele rechtbank die te oordelen heeft over de inbreuken op art. 4 van het K. B. en die dus evengoed gebonden is door de presidentiële beslissing, hetgeen onmiddellijk verwondering verwekte (cfr. Prof. Gunzburg, op. cit., R. W. 1934-35, 700). In deze moeilijkheid vindt men altijd de zelfde oorsprong terug, de ver-

wondering tegenover het bevelschrift van de voorzitter van het kortgeding dat bindend is voor de rechter die ten gronde moet beslissen. Of dit nu de rechtbank van Koophandel, de burgerlijke rechtbank is of de Correctionele rechtbank, een feit staat vast, op deze techniek van bevoegdheid is de vordering tot ophouding gesteund. De vermenigvuldiging van deze gevallen heeft het Hof van Verbreking door zijn restrictieve interpretatie willen weren. *De onbevoegdheid zal o.i., althans in de zienswijze van het Hof van verbreking, slechts dan bestaan wanneer er gevaar zou zijn dat de beslissing van de voorzitter een inbreuk zou betekenen op de bevoegdheid van andere juridicties, met uitzondering van de rechtbank die over de schade moet oordelen en de correctionele rechtbank die de herhaling moet beteugelen.*

Er zijn echter nog een aantal gevallen van samenloop met andere wetgevingen, waarop deze regel niet kan toegepast zonder meer.

Art. 7 der wet van 30 Mei 1924, gewijzigd door de wet van 9 Maart 1929, betreffende het Handelsregister, bepaalt dat de derden een vordering voor de rechtbank van koophandel mogen instellen strekkende tot verbetering of schrapping van vermeldingen in het Handelsregister van een mededinger, indien zij er schade door lijden. De bevoegde rechtbank is deze waar de inschrijving in het Handelsregister gebeurde.

Anderzijds valt dit feit in de opsomming van art. 2 van het K. B. van 23 Dec. 1934 sub littera c.

Welke houding zal de eiser dienen aan te nemen?

Gezien het arrest van 1939 zal het geraadzaam zijn dat, indien de daden van onrechtmatige mededinging zich beperken tot de feiten voorzien door de wet van 9 Maart 1929, hij zijn vordering slechts volgens deze laatste wet zou instellen. Indien deze feiten van andere vergezeld zijn, dan zien wij niet in waarom de Voorzitter onbevoegd zou zijn om aan verweerder te bevelen op te houden « onjuiste aanduidingen te verstrekken omtrent zijn handelspersoon, enz. (art. 2, c, K. B. 1934) en hem derhalve zou bevelen de schrapping te vragen van deze onjuiste vermeldingen.

De feiten voorzien door littera c, d en e van art. 2 waren reeds voorzien en zelfs strafrechterlijk beteugeld door vorige wetgevingen, zelfs zeer recente (wet van 18 April 1927, K. B. n° 57 en 58 dd. 20 December 1934). Men kan toch werkelijk niet aannemen dat dezelfde regering bij een drie dagen later uitgevaardigd besluit, zou vergeten hebben dat deze feiten reeds voorzien waren. De wetgever heeft dus wel verschillende beschermingen ingevoerd voor de zelfde gekrenkte belangen of rechten, zodat eiser ongetwijfeld de keus heeft tussen de klacht en de vordering tot ophouding, evenals hij deze keuze heeft in de andere gevallen van delictuele aansprakelijkheid.

Een treffende verwantschap bestaat ook tussen de termen van artikel 191 S. W. B. en art. 2 lit. e van het K. B. van 1934, in elk geval het feit is door beide wetgevingen voorzien. Waar art. 191 S.W.B. het feit onmiddellijk strafbaar stelt, zal in geval van vordering tot ophouding de herhaling strafbaar zijn. Twee beschikkingen zullen dan kunnen ingeroepen worden, er is ideële samenloop van inbreuken en art. 65 S.W.B. is van toepassing, slechts een straf, de zwaarste wordt uitgesproken.

Ook tussen art. 498 S.W.B. en het K. B. van 1934 kan een samenloop bestaan, en weer heeft de belanghebbende de keus tussen klacht en vordering tot ophouding. Het toepassingsgebied van het K. B. is echter veel ruimer dan de strafwet.

Ondanks het bestaan van vroeger strafbepalingen

heeft de wetgever de expeditieve proceduur der vordering tot ophouding willen invoeren.

Art. 28 en 117 der samengeschatte wetten op de handelsvennootschappen voorzien het geval van verwarring tussen de naam van naamloze vennootschap enerzijds en P.V.B.A. anderzijds, de belanghebbende zal de wijziging en schadevergoeding mogen vorderen. Dit feit valt ook onder art. 2 litt. a van het K. B. van 1934. De belanghebbende heeft de keus tussen de twee vorderingen, in elk geval zal een naamloze vennootschap hierdoor een vordering tot wijziging, of juist, tot ophouding van het gebruik van een te gelijk-luidende naam, kunnen instellen tegen een firma met andere juridische vorm. (Zie Hof van Beroep te Gent. 31 Mei 1948, R.W. 1948-49; 178; ten onrechte gepubliceerd onder de hoofding «Naamloze vennootschap. Verwarring van namen»).

B. De Rechtspraak sedert het arrest van 16 Maart 1939.

De laatste jaren heeft het probleem van de samenloop van de vordering tot ophouding met andere wetgevingen, bepaaldelijk deze tot bescherming van de intellectuele eigendom, heel wat belang gekregen.

Een naam, doch een eigen naam, kan als fabrieks- of handelsmerk gedeponeerd, doch in een typische tekening. (Art. 1, al. 2 Wet 1 April 1879). Wanneer de vordering tot ophouding gesteund is op de verwarring door het gebruik van een eigen naam, kan er geen sprake zijn van onbevoegdheid van de Voorzitter indien het over de naam zelf gaat afgezien van de typische vorm waardoor hij deponeerbaar was als merk. Er zijn recente bevelschriften waar het voorwerp van het geding een naam was, en er geen sprake was van onbevoegdheid (Voorzitter Brussel, 11 Juli 1946, en Hof van Beroep Brussel, 3 Maart 1947, Jur. Comm. Brux. 1948, 13, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1947, 4047).

De vordering op grond van de wet van 1 April 1879 is wegens namaking van merken mogelijk zodra er een aanleiding tot verwarring bestaat, rekening gehouden met het onderscheidingsvermogen van het normale publiek (Zie Van de Putte, op. cit. blz. 12 en volg.). Toch zijn er verschillende recente beslissingen waarin de Voorzitter zich niet onbevoegd verklaarde ondanks het feit dat deponeerbare elementen ter sprake kwamen of de verwarring uitmaakten. De merkenwet werd echter niet ingeroepen of aangehaald. (Voorzitter Antwerpen 17 Februari 1948, R.W. dit nummer; Voorzitter Antwerpen, 19 April 1948, R.W. dit nummer; Voorzitter Gent, 24 Mei 1947, R.W. 1947-48, 104; Hof van Beroep van Brussel, 15 Maart 1947, Jur. comm. Brux. 1948, 20).

Een andere rechtspraak moest de vraag aanraken en deed het met grote voorzichtigheid. Het geschil deed zich voor tussen partijen die elk hun merk gedeponeerd hadden. Het bevelschrift maakt een zeer genuanceerd onderscheid:

«Overwegende dat er niet aangevoerd wordt dat verweerder de benaming «La Caravelle» en de overeenstemmende tekening *als merk* zou gebruiken en dat de eiser haar geen namaking van een merk verwijt;

»Overwegende dat verweerder de woorden «La Caravelle» en «De Karveel» en het zinnebeeld uitsluitend gebruikt als uithangbord of handelsnaam;

»Overwegende dat de deponering, als merk, van een zinnebeeld of van een fantasistische benaming, niet op zich zelf als gevolg heeft aan elke concurrent het

gebruik te ontzeggen een zelfde zinnebeeld of handelsnaam te gebruiken, indien de titularis van het merk dit niet gebruikt als uithangbord, handelsnaam of zelfs als kenschetsend element van zijn handelsbedrijf; dat het merk en het uithangbord of de handelsbenaming essentieel verschillende zaken zijn, het merk dienende om een product te onderscheiden terwijl de handelsnaam een handels- of nijverheidsbedrijf aanduidt» (Voorzitter Brussel, 12 Juni 1947, Jur. Comm. Brux. 1948, 261-262. Zie ook Fredericq, op. cit., blz. 212).

Wij besluiten dat in de huidige toestand der rechtspraak, de vordering tot ophouding veel juridische hinderlagen inhoudt waardoor zij heel dikwijls haar expeditief karakter zal inboeten. In vele gevallen zal het, in tegenstelling met de jaren welke het arrest van 16 Maart 1939 voorafgingen, geraadzaam voorkomen aan de vroegere gemeenrechtelijke vordering de voorkeur te geven. Deze is inderdaad sedert het K. B. blijven bestaan, de rechtbank werd niet onbevoegd door het feit dat ook de voorzitter bevoegd werd.

(Handelsrechtbank Brussel, 17 Juni 1948, R. W. 1948-49, 188; Rechtbank van Koophandel Brussel, 18 Maart 1941, Pas. 1946, III, 64).

8. Kan de vordering tot ophouding ingesteld worden wanneer de daden van onrechtmatige mededinging een inbreuk uitmaken op contractuele verbintenissen?

De opsomming van art. 2, K. B. van 23 Dec. 1934 voorziet alleen misdrijven en oneigenlijke misdrijven, doch geen feiten die slechts tengevolge van een voorafbestaande contractuele verbintenis onrechtmatig zijn.

Drie gevallen kunnen zich in de praktijk nogal veelvuldig voordoen.

Vooreerst het geval van de bediende die in zijn contract een clause van niet-mededinging had gesloten, en onmiddellijk na het eindigen van zijn contract van dienstverhuring een concurrerend bedrijf opent enkele huizen verder.

Vervolgens is er de overdracht van het handelsfonds waarin essentieel is de overdracht van cliënteel. Dit laatste element dat economisch zeer goed waardeerbaar blijkt, schijnt in rechte niets anders te zijn dan een vrijwaring voor zijn eigen daad van mededinging, m.a.w. een verbintenis om niet te doen. (cfr. De Page, dl. IV, n° 310).

De vraag wordt gesteld of tegen de bediende die het beding van niet mededinging heeft verbroken en de cessionnairs van het handelsfonds die binnen de zelfde kring onmiddellijk of kort na de overdracht van het handelsfonds dezelfde handel opent, een vordering tot ophouding op grond van het K. B. van 1934 kan ingesteld.

Ten slotte is er een derde geval: kan wegens niet-eerbiediging door de voortverkoper-kleinhandelaar van de bedongen verkoopprijs de vordering tot ophouding ingesteld worden?

Deze vragen gesteld door de samenloop van het contractenrecht en het K. B. van '34 kende overvloediger rechtspraak dan gelijk welke andere omstreken interpretatiekwestie.

Totdat door twee arresten van 25 November 1943 het Hof van Verbreking over de rechtsvraag besliste. Bij een eerste arrest besliste het over het geval

waar een oud-bediende een inbreuk had gepleegd op het beding van niet mededinging. In een klare motivering besliste het Hof dat het K. B. de feiten van mededinging beteugelt die op zich zelf strijdig zijn met de eerlijke gebruiken in handel en nijverheid, en niet die daden welke slechts oneerlijk zijn tengevolge van een voorafbestaande overeenkomst. Het Hof merkte vooral op dat het de bedoeling van de wetgever was de moraliteit van de handel, in het belang van allen, te beschermen, en niet de belangen eigen aan twee contracterende partijen. (Pas. 1944, I, 70. Rev. Gén. Ass. et Resp. 1946, 3866. Door dit arrest werd de voorziening verworpen tegen het arrest van het Hof van Brussel, 14 Maart 1942, gepubliceerd in de Pas. 1942, II, 43 en Rev. Gén. Ass. et Resp. 1946, 3865).

Dezelfde dag verleende het Hof van verbreking een tweede arrest waarbij deze leer nog verduidelijkt werd. Het aldaar bestreden arrest van Brussel had, steunend op hoger vermelde zienswijze de toepassing van het K. B. van 1934 uitgesloten omdat de feiten slechts onrechtmatig zouden geweest zijn tengevolge van een contract. Dit arrest werd verbroken met de volgende zienswijze :

« Overwegende dat de bewoordingen der inleidende dagvaarding dergelijke interpretatie niet toelaten; dat, weliswaar, volgens deze de verweerder gebruik heeft gemaakt van de toestand geschapen door zijn associatie met E. D. om de aangeklaagde daden te plegen, en zelfs indien deze bewoordingen laten uitschijnen dat hij daardoor aan de verplichtingen te kort kwam, hem door het contract opgelegd, dit alles toch niet meebrengt dat eisers geen rekening wilden houden hetzij met het delictuele kenmerk dat deze daden vertoonden tengevolge van het bedriegelijke opzet waarmede de inbreuk op het contract gepleegd werd, hetzij met het feit dat deze feiten op zichzelf tegenstrijdig waren met de eerlijke gebruiken in handel en nijverheid ». (Pas. 1944, I, 72).

Sedertdien is de rechtspraak gevestigd : *de voorzitter is onbevoegd om de ophouding te bevelen van daden van mededinging die slechts tengevolge van contractuele verbintenissen onrechtmatig of oneerlijk zijn. De voorafbestaande contractuele band sluit echter de mogelijkheid niet uit van delictuele of quasi delictuele kenmerken die de inbreuken op de contractuele verbintenissen zouden vergezellen.*

(Voorzitter Brussel, 9 Januari 1947, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1946, 3861 en 4198; Voorzitter Luik, 28 1947, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1948, 4183; Arrest Brussel, 7 Februari 1948, Pas. 1948, II, 48, rev. Gén. Ass. et Resp. 1948, 4236 en 4197; Voorzitter Brussel, 1 April 1948, Jur. Comm. Brux. 1948, 254; Voorzitter Gent, 12 December 1948, R. W. dit nummer).

Zie ook Fredericq, op. cit., blz. 216).

Gezien deze recente rechtspraak zal men een zeer omzichtig gebruik dienen te maken van de overvloedige rechtspraak welke het Cassatie-arrest van 1943 voorafging, en waarvan zeer vele uitspraken de extensieve interpretatie huldigen.

(Zie echter Mougenot, op. cit. Rev. Gén. Ass. et Resp. 1946, 386, I 5°).

9. Het bewijs van de feiten van onrechtmatige mededinging.

Een laatste vraag willen wij nog even aanraken : hoe kan de eiser de feiten van onrechtmatige mededinging bewijzen?

Van af de eerste toepassing werd beroep gedaan op vaststellingen door deurwaarder.

Men heeft onmiddellijk opgemerkt dat hiertegen geen enkel bewaar bestaat vermits art. 5 van het K. B. uitdrukkelijk bepaalt dat de vaststelling door deurwaarder vergezeld van twee getuigen, de strafbare herhaling zal mogen bewijzen.

A fortiori zou dus ook als feitelijk vermoeden op een, zelfs niet tegensprakelijke vaststelling mogen beroep gedaan worden. De rechtspraak heeft dit reeds sedert lang aangenomen ook in de gemeenrechtelijke vordering tot schadevergoeding (Handelsrechtbank, Brussel, 27 Juli 1938, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1940, 3382; Rechtbank van Koophandel St Niklaas, 23 Maart 1936, Jur. Comm. Fl. 1937, 148; Rechtbank van Koophandel Gent, 28 Januari 1937, Jur. Comm. Fl. 1939, 63; id. 29 April 1939, Jur. Comm. Fl. 1939, 41; Hof van Beroep te Gent, 1 Mei 1939, Jur. Comm. Fl. 1939, 38; Hof van beroep Brussel, 15 Maart 1946, Jur. Comm. Brux. 1948, 20).

Er werd echter duidelijk op gewezen dat dit bewijs slechts kan aangenomen worden indien de deurwaarder feitelijke gegevens vaststelde, en niet b.v. daar waar hij verklaringen van getuigen zou acteren in zijn exploot. De deurwaarder kan geen getuigenverhoor vervangen (Handelsrechtbank Brussel, 27 Juli 1938, Rev. Gén. Ass. et Resp. 1940, 3382).

De deurwaarder moet zich vanzelfsprekend beperken tot de vaststelling van zuiver materiële feiten, zonder deze uit te lokken. Is echter geen provocatie het bestellen van een glas coca-cola om vast te stellen dat een ander gelijkaardig product wordt opgediend (Voorzitter Hasselt, 14 Nov. 1947, R. W. 1947-48, 387), noch in het algemeen, wanneer de deurwaarder zich er toe beperkt te vragen wat een gewoon koper zou vragen (Voorzitter Brussel, 29 December 1947, Jur. Comm. Brux. 1948, 258).

Par. V. — Besluit

Wij menen dat wij hier de voornaamste betwistingen hebben aangeraakt die in de laatste jaren ter gelegenheid van de vordering tot ophouding kunnen oprijzen.

De mogelijkheid van de delicate bevoegdheidsbetwisting ontstaan door het arrest van 16 Maart 1939 zal het wellicht in menig geval geraadzaam maken de gemeenrechtelijke vordering te verkiezen boven de vordering tot ophouding. De gemeenrechtelijke vordering heeft enkele voordelen boven deze laatste, die echter o.i. niet opwegen tegen de doelmatigheid van het bevel van de voorzitter. Als voordelen van de gemeenrechtelijke vordering kunnen wij aanstippen dat de schadevergoeding samen kan gevorderd worden in een zelfde geding, daar waar deze vordering pas na het bevelschrift tot ophouding voor een andere rechtbank kan ingesteld, een belangrijker voordeel echter is het feit dat in de gemeenrechtelijke procedure zekere publicaties onmiddellijk kunnen bevelen worden waar zulks in de vordering luidens het K. B. van 34 slechts mogelijk is in het strafgeding volgend op de inbreuk op het bevelschrift. Ook nog de mogelijkheid art. 1384 zonder twijfel, met zijn onweerlegbaar vermoeden te zien toepassen, terwijl ook de contractuele aansprakelijkheid kan ingeroepen worden daar waar de voorzitter onbevoegd zou zijn.

Tegen deze voordelen echter wegen ongetwijfeld op de grotere zekerheid van de rechtsbekrachtiging en spoed van de vordering tot ophouding. Waar de wetgever in 1934 innoveerde, heeft de rechtspraak sedertdien hierop het werk verricht van voorbereiding tot

een nieuwe, betere wetgeving. Moge de wetgever met deze jurisprudentie rekening houden om de talrijke dilatoire betwistingen uit te schakelen waartoe deze vordering heden ten dage helaas aanleiding geeft. Ofschoon gezagvolle personen als M. Cornil de lege ferenda suggereerden dat de vordering tot ophouding zou beslecht worden met een voorlopig bevelschrift, dus als een eigenlijk kortgeding (B. J. 1939, zie hoger) menen wij dat het voorstel van Prof. Horion meer geschikt lijkt waar deze voorstelt dat het speciale kenmerk van het bevelschrift tot ophouding zou behouden blijven, doch dat de voorzitter van die rechtbank bevoegd zou zijn, die, in een gemeenrechtelijke vordering tot schadevergoeding over het geschil zou te beslissen hebben, (Ing. Cons. 1939, 107).

De voorzitter van het gemeenrechtelijke kortgeding is immers op enkele uitzonderingen van onbetwistbare feitelijkeheden of hoogdringendheid na, on-

bevoegd om de ophouding van daden van onrechtmatige mededinging, zelfs ten voorlopige titel te bevelen (Hof van Beroep Brussel, 7 Februari 1948, Pas. 1948, II, 48, Jur. Comm. Brux. 1948, 253).

Ten slotte menen wij dat in de huidige toepassing van het K. B. van 23 December 1934, vooral dient rekening gehouden te worden met die ratio legis waarbij bedoeld werd de *verbruikers* te beschermen. Alle restrictieve interpretatie die hun die bescherming zou ontnemen tegen daden van onrechtmatige mededinging waarvan zij ten langen laatste slachtoffer kunnen zijn, zou dan ook principieel moeten geweerd worden, indien men aan de wet hare doelmatigheid niet wil ontnemen.

Jan RONSE,
Advokaat bij het
Hof van Beroep te Gent.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 20 Januari 1949.

Eerste Voorzitter: M. Soenens.

Raadsheer-Verslaggever: M. Bareel.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Kleine nalatenschappen. — Toepasselijkheid van de wet van 16 Mei 1900 op woonhuizen, die tevens als handelshuis worden gebruikt. — Onvoldoende motivering.

Uit geen enkele bepaling van de wet van 16 Mei 1900 volgt, dat deze niet van toepassing zijn zou op woonhuizen, die tevens als handelshuis worden gebruikt. Ook uit de bespreking van het wetsontwerp in de Senaat blijkt, dat het de bedoeling van de wetgever was dat de wet ook op dergelijke huizen van toepassing zijn zou.

Door in zijn bevelschrift alleen te vermelden, dat «het huidig verzoekschrift van aanlegger, in strijd met een door hem vroeger ingediend verzoekschrift, zich beperkt tot de overneming van een huis en meubelen zonder overneming van het handelsfonds», heeft de vrederechter niet doen blijken, of hij aan het litigieuze pand uitsluitend de hoedanigheid van handelshuis (niet-woonhuis) heeft toegekend, weshalve geen beroep zou kunnen worden gedaan op het bij de wet van 16 Mei 1900 toegekende recht, en zodoende het Hof van Verbreking niet in staat gesteld zijn toezicht op de wettelijkheid van de beslissing uit te oefenen.

Berghmans A. t/ Van den Berg e.a.

Gelet op het bestreden bevel, door de Vrederechter van het kanton Vilvoorde, de 28 Maart 1946 op verzoek gewezen;

Over het enig middel: schending van de artikelen 1 en in het bijzonder 1 al. 1, 4 en in het bijzonder 4 al. 1 der wet van 16 Mei 1900 tot wijziging van de erfregeling van de kleine nalatenschappen, voormeld artikel 1, gewijzigd door de wet van 23 April 1935 tot wijziging van artikel 1 van de wet van 16 Mei 1900 over de erfregeling van de kleine nalatenschappen,

gewijzigd door artikel 2 der wet van 23 Juni 1924; enig artikel van gezegde wet van 23 April 1935; 97 der Grondwet,

1° doordat het bestreden bevelschrift het verzoekschrift verworpen heeft, waarbij de aanlegger in verbreking verzocht had om overeenkomstig artikel 4 der wet van 16 Mei 1900 naar schatting over te nemen de woning, op het ogenblik van het overlijden betrokken door de overledene, zijn echtgenote, zijn dochter en de aanlegger zelf, benevens de stoffering, om reden dat het over een handelshuis ging, waarop het recht tot overneming, voorzien bij de wet dd. 16 Mei 1900 niet van toepassing is, terwijl die overneming kon uitgeoefend worden ten aanzien van de woning, waar de handel werd uitgeoefend, het onroerend goed door dat feit een bijzondere waarde hebbende, waarmede rekening moet gehouden worden bij de schatting er van (schending van de artikelen 1 en 4 van de wet dd. 16 Mei 1900; enig artikel der wet van 23 April 1935;

2° doordat het bestreden bevelschrift, zonder nochtans te betwisten dat het onroerend goed als woning diende, door te beslissen dat het over een handelshuis ging, in alle onderstelling de vraag onbeantwoord laat of het huis als woning diende, waaruit volgt dat in alle geval het bevelschrift het Hof van Verbreking niet toelaat zijn toezicht uit te oefenen over de wettelijkheid er van en niet op gepaste wijze het verzoekschrift beantwoordt, waarbij de aanlegger in verbreking verzocht had om het onroerend goed over te nemen overeenkomstig artikel 4 van de wet dd. 16 Mei 1900 (schending van de hierboven aangehaalde bepalingen en van artikel 97 der Grondwet);

Over de twee onderdelen van het middel:

Overwegende dat artikel 4 van de wet van 16 Mei 1900, gewijzigd door de wet van 23 April 1935, aangaande de stedelijke onroerende goederen, toepasselijk is op alle woningen, waarvan het kadastraal inkomen in 't geheel 4.200 fr. niet overtreft, tijdens het overlijden door de de cufus, zijn echtgenoot of een zijner afstammelingen betrokken benevens de stoffering;

Overwegende dat uit geen enkele bepaling van de wet van 16 Mei 1900 blijkt, dat deze niet toepasselijk zou zijn op de woning die terzelfdertijd als handelshuis dient; dat het doel van de wetgever is geweest, bij afwijking van de erfregeling van het Burgerlijk

Wetboek, het bewaren te verzekeren van de familiale haard en van al wat daarvan afhangt;

Overwegende dat tijdens de bespreking van het wetsontwerp in de Senaat de toepassing van de wet op een onroerend goed, terzelfdertijd dienend als woning en als handelshuis, in aanmerking werd genomen en impliciet aanvaard, terwijl het enige betwiste punt slechts betrof de verplichting, die in dat geval op de deskundige zou rusten om bij zijn schatting rekening te houden met de meerwaarde, voortvloeiende uit de handelsbestemming van het goed;

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden bevel blijkt, dat het verzoek strekte tot het bij toepassing van de wet van 16 Mei 1900 op de erfregeling der kleine nalatenschappen overnemen van het huis en van de meubelen, behorend tot de nalatenschap van de vader van aanlegger; woning met een kadastraal inkomen van 3.900 fr.;

Overwegende dat het bevel de eis van aanlegger afwijst om reden dat het in casu niet gaat over een woonhuis, maar over een handelshuis, en dat de wet van 16 Mei 1900 slechts toepasselijk is op woonhuizen en kleine landbouwondernemingen;

Overwegende dat, om aan het litigieuze onroerend goed het karakter van een woonhuis te ontzeggen en er een bestemming als handelshuis aan toe te kennen, het bevel zich er toe bepaalt te vermelden dat het huidig verzoekschrift van aanlegger, in strijd met een door hem vroeger ingediend verzoekschrift, zich beperkt tot de overneming van een huis en meubelen zonder overneming van het handelsfonds;

Overwegende dat de rechter door deze motieven niet doet blijken, of hij aan het litigieuze goed uitsluitend de hoedanigheid van handelshuis, weshalve geen beroep zou kunnen worden gedaan op het bij de wet van 16 Mei 1900 verleende recht;

Dat aldus het enig, door het bevel aangehaald motief het Hof niet toelaat zijn toezicht over de wettelijkheid van de beslissing uit te oefenen, en derhalve de bestreden beslissing artikel 97 der Grondwet schendt;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden bevel;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Vrederecht te Vilvoorde, en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerders in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Heer Vrederechter van het 1ste kanton te Schaarbeek.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 29 November 1948

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Van der Mersch

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Verkeer. — Recht van voorrang. — De bepalingen van de artt. 31, 2° en 96 van de wegcode zijn voorzichtigheidsregelen van algemene strekking. — Wederzijdse verkeersfouten : gedeelde aansprakelijkheid.

De autobestuurder, die het recht van voorrang heeft, mag daarvan slechts gebruik maken met inachtneming van de vereiste voorzichtigheid.

De bepalingen van art. 31, 2° evenals die van art. 96 van de wegcode zijn voorzichtigheidsregelen van algemene strekking, die ieder weggebruiker moet in acht nemen, die op een splitsing, aansluiting of kruising zijn richting naar links wil wijzen, welke ook de rechten moge zijn, voor andere weggebruikers wettelijk voortvloeiend uit hun stand.

De verkeersfout, door een der partijen begaan, heeft niet noodzakelijk de aansprakelijkheid van de andere op, die zich eveneens aan een verkeersfout heeft schuldig gemaakt. Er is dan gedeelde aansprakelijkheid.

Michiels t / N. V. Belgische Anker en N. V. Atelier L'Avenir, b.p.

Gelet op het bestreden vonnis, gewezen door de Correctionele Rechtbank te Brussel op 30 Juli 1948 ;

Over het eerste, derde, vierde, en vijfde middel van verbreking :

Het eerste : het bestreden vonnis heeft aanlegger, die de hoofdweg volgde, op een kruispunt, naar links uitweek om links af te slaan, veroordeeld wegens inbreuk op artikel 31, lid 2 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, gewijzigd door het besluit van de Regent van 18 Oktober 1946, dan wanneer de auto die hem volgde links reed, bij een kruispunt de uiterste rechterkant niet heeft gehouden, op een kruispunt heeft voorbijgestoken en links op dit kruispunt heeft voorbijgestoken, en heeft aldus aan een weggebruiker een voorrang toegekend die niet wettelijk is toegelaten ;

Het derde : zelfs indien aanlegger zou verzuimd hebben de hem volgende weggebruiker verwittigd te hebben, de volger hem dan nog niet mocht voorsteken op het kruispunt, daar artikel 36, lid 4 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 op uitdrukkelijke wijze het voorsteken verbiedt bij een splitsing, aansluiting of kruising, daar hij die op dergelijke plaats voorsteekt zijn weg niet volgt ;

Het vierde : de Correctionele Rechtbank legt de 4/5 der verantwoordelijkheid ten laste van aanlegger, omdat hij artikel 31 lid 2 zou hebben overtreden, terwijl de overtreder van de artikelen 27, 29-4°, en 36-4° slechts voor 1/5 verantwoordelijk wordt gesteld, en aanvaardt aldus uitdrukkelijk of tenminste stilzwijgend, dat zij de bepalingen van artikel 36-4° van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 niet als absoluut beschouwt, en in het vonnis wordt uitdrukkelijk gezegd dat de overtreding, die aanlegger zou begaan hebben, niet de enige oorzaak is van het ongeval, en zo heeft de Rechtbank laten blijken dat zij de absoluteheid van artikel 36-4° volstrekt niet aanvaardt ;

Het vijfde : indien aanlegger werkelijk geen richtingsteken naar links zou gegeven hebben, dan nog mocht hij op deze plaats niet voorgestoken worden, omdat artikel 96 van het verkeersreglement bepaalt dat het gebruik van een teken in geen deele de rechten en verplichtingen kan krenken, die wettelijk voor de gebruikers voortvloeien onder meer uit hun respectieve stand of uit hun snelheid, en omdat zijn stand op de kruising dusdanig was dat hij links niet mocht voorgestoken worden in geen enkel geval, vermits het linker gedeelte van de weg op de kruising nooit door een voorsteker mag gebruikt worden, en de overtreding van het verbod, gesteld in artikel 36-4°, slechts voor de overtreder volledige verantwoordelijkheid kan medebrengen ;

Overwegende dat het bestreden vonnis, noch in zijn beschikkend gedeelte, noch in zijn beweegredenen verklaart, ten opzichte van de weggebruiker die aan een kruising naar links afwijkt om de baan links in te rijden, voorrang toe te kennen aan de weggebruiker die hem op deze kruising voorbij rijdt, dat het geen

inbreuk op de artikelen 27, 29-4° en 36-4° vaststelt ten laste van de aangestelde der burgerlijke partijen, die echter wegens deze inbreuk niet werden vervolgd, noch op verzoek van het Openbaar Ministerie, noch door middel ener rechtstreekse dagvaarding;

Overwegende dat het bestreden vonnis aanlegger enkel veroordeelt wegens inbreuk op artikel 31-2° van de verordening betreffende het verkeer om « weggebruiker zijnde van de openbare weg, bij het naderen van een splitsing, aansluiting of kruising, verzuimd te hebben alvorens links af te slaan, de weggebruiker die hem volgde te verwittigen, en zoveel mogelijk naar links uit te wijken, zonder evenwel het verkeer te hinderen, dat uit tegenovergestelde richting komt »;

Overwegende dat, zelfs in de veronderstelling dat aanlegger werkelijk verkeersvoorrang genoot, hij niettemin er slechts gebruik kon van maken met inachtneming van wat de voorzichtigheid gebod; dat de bepalingen van artikel 31-2°, evenals die van artikel 96 van de verordening betreffende het verkeer, voorzichtigheidsmaatregelen zijn van algemene draagwijdte, waartoe ieder weggebruiker gehouden is die op splitsing, aansluiting of kruising, zijn richting naar links wil wijzigen, welke ook de rechten en verplichtingen wezen, die voor de andere weggebruikers uit hun stand wettelijk voortvloeien; dat aanlegger dus in elk geval deze maatregelen van algemene orde naleven moest;

Overwegende dat de aansprakelijkheid van de aangestelde der burgerlijke partijen aldus niet noodzakelijk alle aansprakelijkheid van aanlegger uitsloot, en dat het bestreden vonnis, in feite, en bijgevolg op bindende wijze, heeft vastgesteld dat de door aanlegger begane inbreuk een der oorzaken van het ongeval was en de uitgebreidheid en de verhouding dezer aansprakelijkheid heeft bepaald;

Overwegende dat de middelen derhalve niet kunnen aangenomen worden;

Over het tweede middel van verbreking (zonder belang).

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening; veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT: Met veel moeite had de Rechtspraak de schijnbare tegenspraak tussen art. 36-4° en art. 57-2° van het Verkeersreglement opgelost.

Art. 36-4° verbiedt voor te steken aan splitsingen, aansluitingen of kruisingen en art. 57-2° verbiedt, wanneer men links afdraait, de weg af te snijden aan de weggebruiker die zijn weg vervolgt.

Een aanrijding tussen een vóórlijger die links afdraait en een tweede weggebruiker die hem links voorsteekt, doet dan ook de vraag rijzen of beide weggebruikers deels verantwoordelijk zijn of slechts één van beiden en welke.

In ongeveer chronologische orde ontstonden drie opvattingen. Eerst was men vrij algemeen van mening dat wie links afdraaide uitsluitend verantwoordelijk was, daar hij, die in strijd met art. 36-4° voorstak, zijn weg vervolgde en dus de voorrang van art. 57-2° kon invoeren. Daarna besloot men tot gedeelde verantwoordelijkheid: wie links afdraait begaat een fout; wie op een kruispunt voorsteekt begaat insgelijks een fout en beide weggebruikers zijn gedeeltelijk verantwoordelijk. Wat de graad dezer verantwoordelijkheid betreft, aarzelde de rechtspraak, en na eerst geoordeeld te hebben dat de zwaarste

fout begaan werd door de weggebruiker die links afdraaide, kwam men later tot de overtuiging dat integendeel de weggebruiker, die in strijd met art. 36-4° op een kruispunt had voorgestoken, de grootste verantwoordelijkheid diende te dragen.

Zo kwam stilaan de rechtspraak tot de naar onze mening gezonde opvatting, dat de weggebruiker voordie in strijd met art. 36-4° aan een kruispunt voorsteekt alleen verantwoordelijk is voor de aanrijding met de weggebruiker die links afdraait, daar deze laatste de doorgang niet afsnijdt aan wie hem volgt doch integendeel de weg vrijmaakt.

Op enkele uitzonderingen na, was de rechtspraak sinds het Cassatie-arrest van 7 Juli 1936 (Revue Générale des Assurances et des Responsabilités, 1936, nr 2208) het eens geworden, dat door weggebruiker die zijn weg vervolgt moet verstaan worden de weggebruiker die normaal en regelmatig zijn weg voortzet.

Zekere rechtspraak had inmiddels wel gepoogd op grond van art. 96 de afdraaiende weggebruiker een deel der verantwoordelijkheid te doen dragen. Deze opvatting vond echter weinig aanhangers, daar de afwezigheid van verwittiging of de te late verwittiging niets verandert aan de onderlinge rechten of verplichtingen van de weggebruikers. In het gestelde geval is de aanduiding van de wijziging van de richting van zuiver platonisch belang, vermits ze gegeven wordt aan de tweede weggebruiker, wiens weg — bij toepassing van art. 36-4° — nooit de weg kan kruisen van de afdraaiende weggebruiker.

Tussen de overtreding van art. 96 en de aanrijding was dus ook geen oorzakelijk verband.

*

De wijziging van art. 31-2° en van art. 57-2° door het Besluit van de Regent van 18 October 1946 bracht geen wijziging aan de gevestigde interpretatie van art. 57-2°. Het Cassatie-arrest van 1 Maart 1948 (Pas. 1948, 1, 136) verklaart in haast dezelfde bewoordingen als het arrest van 7 Juli 1936 dat alleen de voorstekende weggebruiker een fout begaat en verantwoordelijk is voor de aanrijding.

De wijziging van art. 31-2° en van art. 57-2° gaf ook geen aanleiding de interpretatie van art. 57-2° te wijzigen. Inderdaad, wat de gedraging betreft van de twee weggebruikers, is er tussen de oude en de nieuwe voorschriften slechts één verschil en het betreft de vooroprijdende weggebruiker die links afdraait. Deze moet eerst naar het midden van de weg afzetten. Voor de tweede weggebruiker blijft, zoals vroeger, links voorsteken absoluut verboden. Aan een splitsing, aansluiting of kruising heeft hij de keus achter de vóórlijger te blijven of, zo deze naar links is uitgeweken, hem rechts voor te steken. Evenmin als vroeger kan men op grond van art. 57-2° de links afdraaiende weggebruiker straffen noch verantwoordelijk verklaren. Inderdaad op grond van dat artikel geniet slechts de weggebruiker, die normaal en regelmatig zijn weg voortzet, voorrang, en niet de weggebruiker, die in strijd met art. 36-4° links voorsteekt. Het verbod links voor te steken is absoluut, het verbod naar links af te draaien is slechts relatief.

*

De in dit nummer gepubliceerde vonnissen van de Correctionele Rechtbank van Brussel, 19de Kamer, 23 November 1948 en 20ste Kamer, 30 Juli 1948 en het arrest van het Hof van Verbreking van 29 November

1948 behandelen hetzelfde geval : de vóórligger draait op een kruispunt naar links een dwarsweg in; de tweede weggebruiker, die links voorsteekt, rijdt de afdraaiende weggebruiker aan.

Deze rechtspraak oordeelt dat de naar links afslaan de weggebruiker voor 2/3 (Correctionele Rechtbank te Brussel, 19de Kamer, 23 November 1948), zelfs voor 4/5 (Correctionele Rechtbank te Brussel, 20ste Kamer, 30 Juli 1948) verantwoordelijk is en meent dat er oorzakelijk verband bestaat tussen de fout, begaan door de vóórligger en de aanrijding met de weggebruiker, die in strijd met art. 36-4° op een kruispunt voorsteekt.

Men bemerke echter dat de afdraaiende weggebruiker niet vervolgd wordt op grond van art. 57-2°, doch op grond van art. 31-2°. Dit artikel verplicht de weggebruiker, die links wil afslaan, bij het naderen van een splitsing, aansluiting of kruising, zoveel mogelijk naar links uit te wijken. Uit dit voorschrift volgt dus dat wie links wil afslaan niet op een andere plaats naar links mag uitwijken; hij moet het doen bij het naderen van het kruispunt. Dit lijkt ons de kern van de zaak.

Terzake verwijt men de vóórligger, niet dat hij niet naar links is uitgeweken bij het naderen van het kruispunt, maar dat hij is uitgeweken op het kruispunt, d.w.z. op een plaats waar hij dit niet mag doen.

Het Cassatie-arrest van 29 November 1948 laat dan ook aan duidelijkheid te wensen over door de indruk te wekken, dat art. 31-2° op dezelfde wijze als art. 96 van het Verkeersreglement, een algemene voorzichtigheidsmaatregel is. Men heeft de indruk dat het Hof van Verbreking aan art. 31-2° enkel de waarde toekent van een verwittiging, zodat de fout van de vóórligger erin zou bestaan door niet naar links te zijn uitgeweken bij het naderen van een kruispunt de indruk te hebben gegeven dat hij zou recht door rijden. Het feit echter dat de tweede weggebruiker gerechtigd is erop te rekenen, dat de vóórligger rechtdoor gaat rijden, machtigt hem niet zelf een fout te begaan en links voor te steken. De vóórligger zou trouwens terecht kunnen antwoorden dat hij afdraaide op een plaats waar niemand zich links van hem mocht bevinden.

De fout van de vóórligger bestaat dan ook niet hierin, dat hij door het niet uitvoeren van de beweging, voorgeschreven door art. 31-2°, niet verwittigd heeft dat hij links ging indraaien. Inderdaad dit gebrek aan verwittiging machtigt niemand op een kruispunt links voor te steken. Dit is in elke hypothese verboden.

Gezien als gebrek aan verwittiging heeft de overtreding van art. 31-2° enkel als gevolg gehad, dat het de tweede weggebruiker onmogelijk werd gemaakt rechts voor te steken. Het is echter niet omdat hij de weg niet heeft vrijgemaakt, niet omdat hij de achterligger belet heeft rechts voor te steken dat de voorligger met hem in aanraking is gekomen, maar wel omdat hij links is afgedraaid. De fout ligt dus hierin, dat hij in strijd met art. 31-2° naar links is uitgeweken op het kruispunt, d.w.z. op een plaats waar dit verboden is.

Beide weggebruikers beginen dus een fout, de ene door voor te steken waar dit niet mocht, de andere door uit te wijken waar dit verboden is. De overtreding van art. 31-2° lijkt ons echter geen zwaardere fout dan de overtreding van art. 36-4°.

Robert Erkens.
advocaat.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE BRUSSEL

20e Kamer. — 30 Juli 1948.

Voorzitter : M. Van Parys.
Rechters : MM. Acheroy en Geerinckx.
O. M. : M. Rutten.

Pleiters : Mrs Vander Plancken W. en Van Dessel E.

Verkeer. — Wederzijdse verkeersfouten. — Gedeelde aansprakelijkheid.

De verkeersfout, door een der partijen begaan, heft niet noodzakelijk de aansprakelijkheid van de andere op, die zich eveneens aan een verkeersfout heeft schuldig gemaakt. Er is gedeelde aansprakelijkheid, waarvan in casu een vijfde ten laste gelegd is van de weggebruiker die op een kruispunt voorbijgestoken is.

O. M. en B. P. t/ N. V. Atelier l'Avenir en
N. V. Belgisch Anker t/ Michiels.

Aangezien het feit, ten laste van beroeper gelegd en door de eerste rechter bewezen verklaard, niet bewezen is gebleven, maar uit het onderzoek ter zitting gebleken is, dat beroeper op plaats en datum hierboven vermeld een overtreding van art. 31 2° K. B. van 1 Februari 1934, gewijzigd door Besluit van de Regent van 18-10-46, begaan heeft, doordat hij, weggebruiker van de openbare weg zijnde, bij het naderen van een splitsing, aansluiting of kruising, alvorens links af te slaan, verzuimd heeft de weggebruikers die hem volgden te verwittigen en zoveel mogelijk naar links uit te wijken zonder evenwel het verkeer te hinderen, dat uit tegenovergestelde richting komt;

Aangezien beroeper zijn verdediging aangeboden heeft ten aanzien van de feiten, zoals opnieuw gekwalificeerd;

Aangezien de omstandigheid dat de aangestelde van de tweede B. P. een overtreding van artikelen 27, 29 4° en 36 4° van het K. B. zou gepleegd hebben, als gevolg niet zou kunnen hebben dat Michiels geen overtreding van art. 31 2° gepleegd heeft;

Aangezien een verband bestaat tussen de door beroeper gepleegde overtreding en de door de burgerlijke partijen geleden schade, maar deze overtreding de enige oorzaak van bedoeld ongeval niet is;

Dat beroeper de 4/5 der schadelijke gevolgen van voormeld ongeval moet dragen;

(Het overige zonder belang).

NOOT : Bovenstaand vonnis werd vernietigd bij Cassatie-arrest van 29 November 1948. Zie in dit nummer dit arrest met uitvoerige noot van R. Erkens.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE BRUSSEL

19e Kamer. — 23 November 1948.

Voorzitter : M. Pire.
O. M. : M. Janssens.

Pleiters : Mrs. Pollet R., loco Thiry en E. Van Dessel.

Verkeer. — Wederzijdse verkeersfouten. — Gedeelde aansprakelijkheid.

De verkeersfout, door een der partijen begaan, heft niet noodzakelijk de aansprakelijkheid van de andere op, die zich eveneens aan een verkeersfout heeft schuldig gemaakt. Er is gedeelde aansprakelijkheid, waarvan in casu een derde ten laste gelegd is.

is van de weggebruiker, die op een kruispunt is voorbijgestoken.

Horlait t/ Cormeau.

Betichting A.

Aangezien beklaagde met zijn gespan de steenweg op Gent te Zellik volgde en op het ogenblik van de botsing de Pelgrimslijn ging binnenrijden;

Dat beklaagde nagelaten heeft de weggebruiker Cormeau hiervan te verwittigen en zoveel mogelijk naar links uit te wijken;

Aangezien die betichting dus bewezen is.

Betichting B (zonder belang);

Veroordeelt betichte A. tot een enkele straf van 100 frank boete × 10;

Wat de burgerlijke partij Cormeau betreft.

Aangezien de burgerlijke partij de betichte heeft willen voorbijsteken langs de linkerzijde bij het naderen en het oversteken van een aansluiting, gevormd door de steenweg op Gent en de Pelgrimslaan;

Aangezien de burgerlijke partij wegens deze fout een derde van de verantwoordelijkheid moet dragen in het ontstaan van de schade.

NOOT : Vgl. in dit nummer het Cassatie-arrest van 29 November 1948 met uitvoerige noot van R. Erkens.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 15 December 1947.

Voorzitter : M. Verbeke.

Raadsheren : MM. Van Wetter en Van Malleghem.

Advocaat-Generaal : M. Vermeulen.

Pleiters : Mrs Boudolf en Van Houtte.

Onerlijke mededinging. — Gebruik van dezelfde benaming. — Stilzwijgende afstand.

Wanneer eiser gedurende geruime tijd zonder protest geduld heeft, dat een derde gebruik maakt van de benaming zijner vroegere handelszaak, wordt hij geacht stilzwijgend afstand te hebben gedaan van het recht op deze benaming.

Het feit dat deze benaming in de inschrijving van het handelsregister werd behouden, bewijst in casu niet dat geen stilzwijgende afstand heeft plaats gehad.

Sanders t/ Almondo.

Overwegende dat het bestreden bevelschrift in zake een verkeerde toepassing heeft gemaakt van het K.B. van 23 December 1934 op de ongeoorloofde mededinging waar het aangenomen heeft dat appellante het recht niet had gebruik te maken van de benaming « Hotel Ville de Spa »;

Overwegende dat inderdaad vaststaat dat geïntimeerde sedert einde 1938 tot kort voor het instellen van het onderhavig geding daarin geen bezwaar heeft gezien en zijn eigen inrichting uitgebaat heeft onder de benaming « Restaurant Almondo »;

Dat appellante wel is waar een nevenbenaming gebruikte, nl. « Friture Zoë » die ze onlangs vervangen heeft door « Restaurant Fleuri d'Ostende » maar dat zulks niets verandert aan het bewezen feit dat, toen hij in 1938 het door appellante naderhand in huur genomen gebouw verliet om enkel nog in het nevenstaand huis een restaurant en geen hotel meer,

uit te baten, geïntimeerde de benaming « Hotel Ville de Spa » heeft verzaakt; dat deze benaming immers jaren lang geschilderd gebleven is op de façade van het huis van appellante zonder protest vanwege geïntimeerde uit te lokken;

Overwegende dat de omstandigheid dat geïntimeerde zijn inschrijving in het handelsregister, genomen in 1929, niet deed wijzigen, onvoldoende is om te doen aannemen dat er geen stilzwijgende afstand van de voormelde benaming is geschied;

Overwegende dat er dienvolgens aan appellante geen daad van oneerlijke mededinging kan worden verweten;

Om deze redenen,

Het Hof, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep, verklaart het gegrond;

Doet het bestreden bevelschrift te niet en opnieuw wijzende; verklaart de eis ongegrond; wijst hem af; veroordeelt geïntimeerde in de kosten van beide aanleggen.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Kort geding. — 17 Januari 1948.

Voorzitter : M. Ed. Van Kerckhoven.

Referendaris : M. G. Verbraken.

Pleiters : Mrs E. Van der Haegen en M. Verbaet.

Onerlijke mededinging. — Bevoegdheid van de voorzitter. — Termen der dagvaarding. — Geen dringendheid vereist. — Onverenigbaarheid van het K. B. Nr. 55 dd. 23 December 1934 en het K. B. Nr. 91 dd. 29 Januari 1935.

De dagvaarding om te verschijnen voor de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandelend zetelend in kort geding, brengt geen onbevoegdheid mede, wanneer uit de termen van de inleidende dagvaarding blijkt dat de eis gesteund is op het K. B. Nr. 55, d. 23 December 1934, waarbij aan de Voorzitter deze bijzondere bevoegdheid is verleend, en de verweerder zich hieromtrent niet heeft kunnen vergissen.

Deze bevoegdheid is niet afhankelijk van de hoogdringendheid, die overigens in zaken van oneerlijke mededinging uiteraard aanwezig is.

Het K.B. Nr 55 dd. 23 December 1934 is niet van toepassing, en de Voorzitter is derhalve onbevoegd wanneer de aangeklaagde daden van oneerlijke mededinging in feite een inbreuk uitmaken op het K.B. Nr 91 dd. 29 Januari 1935 betreffende de nijverheidsmodellen.

De vorderingen die op dit laatste K.B. steunen, zijn onderworpen aan de bepalingen van de wet van 22 Maart 1886 op het auteursrecht.

Malchus en N. V. Hobelux t/ N. V. Electrische apparaten- en Metaalwarenfabriek en Cons.

Gezien de geregistreerde dagvaardingen van 29 November, 2 December en 4 December 1947 strekkend om aan verweerders bevel te horen opleggen alle stofzuigers, vervaardigd door de N. V. Electrische apparaten- en Metaalwarenfabriek Rudolf Blik vol-

gens model 8191 onmiddellijk van de markt in België terug te trekken, en er geen meer ten toon, te koop te stellen of te verkopen, en tot bekendmaking in de Belgische dagbladen van het te verlenen bevel; geding door ieder der verweerders op 100.000 fr. geschat;

Aangezien alhoewel gedagvaard werd om voor Ons «zetelende in kort geding» te verschijnen, uit de bewoordingen der dagvaardingen blijkt dat de eis vóór Ons aanhangig gemaakt werd op grond van de bijzondere rechtsmacht door artikel 1° van het K.B. Nr 55 van 23 December 1934 aan de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel toegekend; dat verweerders zich te dien opzichte niet kunnen vergist hebben;

Aangezien voormeld K. B. onze bevoegdheid niet afhankelijk maakt van het bestaan van hoogdringendheid; dat overigens het doen ophouden van onrechtmatige mededinging uiteraard geen uitstel kan dulden;

Aangezien art. 1 van het K.B. Nr 91 van 29 Januari 1935 de nijverheidsmodellen onderworpen heeft aan de bepalingen van de wet van 22 Maart 1886 op het auteursrecht;

Aangezien luidens art. 36 van voormelde Wet de er uit vloeiende vorderingen aan de bevoegdheid van het Handelsrecht onttrokken worden;

Aangezien deze bepaling onverenigbaar is met de bepalingen van het K. B. Nr 55 van 23 December 1934 waardoor het niet toegelaten gebruik maken van modellen van een mededinger gerangschikt wordt onder de daden van onrechtmatige mededinging waarvan de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel het ophouden mag bevelen;

Aangezien in beginsel het met de gezonde rede niet zou overeenstemmen aan de Voorzitter van een Rechtbank bevoegdheid te verlenen in gedingen over dewelke de door hem voorgezeten Rechtbank onbevoegd is uitspraak te doen;

Aangezien het bestaan in hoofde zowel van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel als van de Burgerlijke Rechtbank, van de zelfde bevoegdheid om zich uit te spreken over het bestaan van inbreuken op het auteursrecht, van aard zou zijn aanleiding te geven tot tegenstrijdige beslissingen, zoals het erkennen door het burgerlijk gerecht van het geoorloofde van handelingen waarvan het ophouden door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel reeds zou bevolen geweest zijn;

Aangezien het strijdig zou zijn met het doel door het K.B. Nr 55 van 23 December 1934 nagestreefd (d.w.z. onverwijld een einde te stellen aan onrechtmatige mededinging) de uitspraak van de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel afhankelijk te maken voor een voorafgaande beslissing van het burgerlijk gerecht over het al of niet geoorloofde van bepaalde feiten waarvan dan ook terzelve rechtstreeks of onrechtstreeks het ophouden door laatstgenoemde zou bevolen worden;

Aangezien anderzijds het burgerlijk gerecht verplichten zich aan de zienswijze van de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel te gedragen, inbreuk zou maken op de onafhankelijkheid van bedoeld gerecht dat de volheid van de rechtsmacht geniet;

Aangezien beschikkingen die met later uitgevaardigde beschikkingen onverenigbaar zijn moeten gemacht worden door laatste bedoelde stilzwijgend ingetrokken geweest zijn;

Dat bijgevolg met te verwijzen naar de wet van 22 Maart 1886 het K.B. Nr 91 van 29 Januari 1935 einde gesteld heeft aan de bevoegdheid door het K.B. Nr 55 van 23 December 1934 aan de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel toegekend om het on-

rechtmatig gebruik van andermans modellen te doen ophouden;

Om deze redenen,

Melding makend dat art. 2 der wet van 15 Juni 1935 in acht genomen werd, en akte verlenend aan ieder der verweerders van hunne schatting van het geding op 100.000 fr.

Verklaren Ons onbevoegd;

Stellen de kosten ten laste van aanleggers.

NOOT : Wat de bevoegdheid betreft van de Voorzitter zetelende in kort geding, luiden het K.B. Nr 55, dd. 23 December 1934 zie : Rechtb. Koophandel Gent, 24 Mei 1947, R.W. 1947-48, 104 en Hasselt 14 Nov. 1947, R.W. 1947-48, 386; *Contra* Rechtb. Koophandel te St. Niklaas, 18 Maart 1948, R.W. 1947-48, 962 en de noot onder Rechtb. van Koophandel Gent, 24 Mei 1947, R.W. 1947-49, 104.

Zie echter J. Ronse, kanttekeningen betreffende de bevoegdheid van de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel inzake oneerlijke mededinging, R.W. 1948-1949, 513 e.v.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Kort geding. — 17 Februari 1948.

Voorzitter : M. Meulenberghs.

Referendaris : M. Verbraken.

Pleiters : Mrs J. Ronse en Mathei.

Oneerlijke mededinging (K. B. Nr. 55 van 23 December 1934). — Verwarring tussen producten van concurrenten. — Feitelijke elementen.

De Voorzitter der Rechtbank van Koophandel, uitspraak doende overeenkomstig de regelen van de rechtspleging in kortgeding, beveelt aan verweerder een einde te stellen aan de verwarring door deze laatste veroorzaakt tussen zijn producten en die van eiser. Vorm, kleur en kleurverdeling van etiketten op likeurflessen waren in casu oorzaak van de beeerde verwarring.

De Schepper t/ P.V.B.A. Wilraym.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 27 Januari 1948 strekkend tot het horen bevelen dat onmiddellijk een einde dient gesteld aan het vervaardigen, verkopen en verspreiden op gelijk welke wijze van het in voormelde dagvaarding vermeld product Schiedam «'t Paardje»;

Aangezien de vorm der flessen door beide partijen gebruikt in het openbaar domein gevallen is;

Aangezien de benaming Schiedam «'t Paardje» door verweerder aan het door haar vervaardigd en te koopgesteld product gegeven niet van aard is verwarring te stichten met het product «Hertekamp Schiedam» door aanlegger in de handel gebracht;

Aangezien het enige dat verwarring tussen beide producten zou kunnen verwekken het aanbrengeen is door verweerder op zijne flessen van een driekantig etiket met de punt benedenwaarts gericht, in witte grondkleur aan de bovenkant geleidelijk naar de onderkant tot zwart overgaande zodat de opschriften en beelden in omgekeerde richting van wit naar zwart overgaan;

Om deze redenen,

Melding makend dat artikel 2 van de Wet van 15 Juni 1935 in acht genomen werd, akte verlenend aan aanlegger van zijn voorbehoud voor de bevoegde Rechtbank schadevergoeding van verweerster te vorderen;

En alle meer uitgebreide besluiten afwijzend:

Bevelen aan verweerster onmiddellijk een einde te stellen aan het verkopen en verspreiden van haar product Schiedam «t Paardje» in flessen bekleed met een driekantig etiket met de punt naar beneden gericht in witte grondkleur aan de bovenkant, geleidelijk naar de onderkant tot zwart overgaand, zodat de opschriften en het er op voorkomend beeldje in omgekeerd richting van zwart tot wit overgaan; Stellen de kosten ten laste van verweerster.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Kort geding. — 19 April 1948.

Voorzitter: M. Van Kerckhoven.

Referendaris: M. Verbraken.

Pleiter: Mr. J. Ronse.

Onerlijke mededinging (K. B. Nr. 55 van 23 December 1934). — **Verwarring tussen producten van concurrenten.** — **Feitelijke elementen.** — **Termijn voor tenuitvoerlegging van het bevel.**

De Voorzitter der Rechtbank van Koophandel, uitspraak doende overeenkomstig de regelen van de rechtspleging in kort geding, beveelt aan verweerder een einde te stellen aan de verwarring, door deze laatste veroorzaakt tussen zijn producten en die van eiser. De verwarring was in casu veroorzaakt door het uitzicht van de etiketten voorkomende op likeurflessen.

De Voorzitter mag aan verweerder een termijn toestaan om het opgelegde bevel uit te voeren.

De Schepper t/ Speeleman.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 25 Maart 1948 strekkend tot het horen bevelen aan verweerder, onmiddellijk een einde te stellen aan het vervaardigen, verkopen en verspreiden op gelijk welke wijze van het in die dagvaarding vermeld product «Schiedam Hanekamp», aanlegger zich tevens voorbehoudend voor de bevoegde rechtbank vergoeding te vorderen wegens schade die hij geleden heeft door de mededinging die hij aan verweerder verwijt;

Aangezien het vergelijken der etiketten onderscheidelijk door partijen aangebracht op de flessen die hun product «Schiedam» inhouden, doet uitschijnen dat uit oorzaak van het opschrift «Hanekamp Schiedam» op de bovenkant van verweerder's driehoekig met de punt benedenwaarts gericht etiket voorkomend, de vorm van dit etiket, een haan dragend, en waarvan de kleur van boven naar onder geleidelijk van wit tot zwart overgaat, verwarring gesticht wordt tussen het product van verweerder en het product van aanlegger wiens flessen een etiket van dezelfde vorm dragen met het opschrift «Hertekamp Schiedam» de kop van een hert, en dezelfde overgang van hoofdkleur in dezelfde richting;

Aangezien de gelijkenis van de benaming van beide producten op zichzelf genomen zomin als het vervaardigen door verweerder van zijn product, niet noodzakelijk verwarring moet stichten, maar dat deze haar oorzaak vindt in het algemeen uitzicht van de onderscheidelijke etiketten;

Aangezien echter aan verweerder voldoende tijd moet gelaten worden om zich naar het hem hierna gedane bevel te gedragen;

Om deze redenen:

Melding makend dat artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 in acht genomen werd; akte verlenend aan aanlegger van zijn voorbehoud schadevergoeding te eisen, en alle meer uitgebreide en tegenstrijdige besluiten afwijzend:

Bevelen aan verweerder binnen de maand vanaf het betekenen van dit Ons bevelschrift, een einde te stellen aan het tekoopstellen en verspreiden van zijn product «Schiedam» in flessen bekleed met een driehoekig met de punt benedenwaarts gericht etiket, dragend als opschrift «Hanekamp Schiedam» het beeld van een haan vertonend en waarvan de kleur geleidelijk van boven naar onder van wit tot zwart overgaat;

Stellen de kosten ten laste van verweerder.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

Kort geding. — 12 December 1948.

Referendaris: M. Vrebos.

Pleiters: Mrs. Nuytinck, Fl. Dauwe en
De Clercq (Brussel).

Onerlijke mededinging. — Bevoegdheid van de voorzitter der Rechtbank van Koophandel. — Contractuele oorsprong van het geschil.

De Voorzitter der Rechtbank van Koophandel is onbevoegd om het ophouden te bevelen van feiten als onerlijke mededinging aangemerkt wanneer zij een inbreuk uitmaken op een tussen partijen gesloten overeenkomst en de beslissing van de Voorzitter een onderzoek naar het bestaan of het voortbestaan der overeenkomst zou vereisen.

Backe t/ Fracart en Billen.

Aangezien volgens de bestanddelen der zaak en de uitleggingen der partijen, de daden aan verweerders verweten voorkomen als een schending van overeenkomsten door partijen aangegaan;

dat het onderzoek van de gegrondheid van de vordering het voorafgaande onderzoek van het bestaan of voortbestaan of draagwijdte van die overeenkomst vereist;

dat de besluitwet van 23 December 1934 die de onerlijke mededinging betreft ons een uitzonderlijke bevoegdheid verleent en enkel beoogt de daden van handelaars gesteld buiten alle overeenkomst;

dat dienvolgens de gewone rechters alleen bevoegd zijn om over huidig geschil te oordelen.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN HASSELT

13 Juli 1948.

Voorzitter : M. Byvoet.

Rechters : MM. Van Soest en Leën.

O. M. : M. Dosaer.

Taalgebruik in gerechtszaken. — Vordering tot ontzetting. — De overgangsbepalingen van art. 55 der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken zijn niet van toepassing op vrijwillige (oneigenlijke) doch alleen op onvrijwillige (eigenlijke) rechtspraak.

De nog steeds in werking zijnde overgangsbepalingen van art. 55 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zijn niet van toepassing op vrijwillige (oneigenlijke) rechtspraak, immers gelden alleen voor wat betreft de akte tot inleiding van het geding en de daaropvolgende rechtspleging.

De akten van vrijwillige rechtspraak, die de inleidende dagvaarding tot ontzetting voorafgaan, moeten dus op grond van art. 9, j° art. 1 van voornoemde wet gesteld worden in de taal van de bevoegde rechtbank.

De inleidende dagvaarding tot ontzetting is in casu overeenkomstig art. 55 voormeld, terecht gesteld in de taal van de gemeente, waar verweerster woonachtig is; daar noch art. 8, noch art. 38 van bedoelde wet op het bewuste geval van toepassing zijn was de bevoegde vertaling der dagvaarding niet gerechtvaardigd, zodat de kosten daarvan ten laste van eiser moeten gebracht worden.

J. Cloots t./ Cloots C.

Overwegende dat de Rechtbank van Hoei bij verstek uitspraak doende 13 Maart 1947, het thans voorhanden geschil bij toepassing van art. 55 der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken aan de Rechtbank te Hasselt overmaakte, waar het de 16 Juni 1948 regelmatig ter rol werd ingeschreven;

Overwegende dat aanlegger de 21 November 1946 een verzoekschrift, in de Franse taal gesteld, aan de heer Voorzitter van de Rechtbank van Hoei door zijn pleitbezorger deed aanbieden om op besluiten van het Openbaar Ministerie en na het verslag van de daartoe afgevaardigde Rechter te bevelen, dat de familieraad zou bijeengeroepen worden om zijn mening te uiten aangaande de geestestoestand van zijn zuster Clementine Cloots, woonachtig te Landen, waarvan hij de interdictie nastreefde;

Overwegende dat de familieraad met naleving der voorschriften aangehaald in art. 9 der wet van 15 Juni 1935 zijn advies uitbracht de 18 December nadien, onder voorzitterschap van de Heer Vrederechter van het kanton Landen, en algemeen van gevoelen was, dat betrokkene zuster zich in gewone staat van zwakzinnigheid bevindt;

Overwegende dat aanlegger vervolgens een verzoekschrift deed aanbieden, eveneens in de Franse taal gesteld, bij de Rechtbank te Hoei, deze verzoekende te willen bevelen dat voormelde Clementine Cloots, daar zij zich niet verplaatsen kon, ten huize zou onderhoord worden door een aan te stellen rechter in aanwezigheid van de Heer Procureur des Konings, met behulp van een vertaler, wijl de te ondervragen persoon enkel de Nederlandse taal machtig was;

Overwegende dat de Rechtbank te Hoei dit verzoek inwilligde bij vonnis van 14 Januari 1947 en het onderhoor plaats vond te Landen de 8 Februari nadien volgens het in de Franse taal gestelde proces-verbaal dat ervan afgeleverd werd, waarin de antwoorden van betrokkene, vertaald in het Frans, werden weergegeven;

Overwegende dat verweerster alsdan de 27 Februari 1947 door deurwaarder Gillard, woonachtig te Landen, gedaagd werd om voor de rechtbank te Hoei te verschijnen ten einde hare interdictie te horen uitspreken, dat deze dagvaarding haar in de Nederlandse taal werd betekend, waaraan een Franse vertaling was toegevoegd samen met de expeditie van het proces-verbaal van ondervraging; dat de Rechtbank te Hoei alsdan bij afwezigheid van verweerster de zaak aan de rechtbank te Hasselt overmaakte, omdat bij toepassing van art. 55 der wet het vonnis in het Nederlands moet gesteld worden en zij die taal niet machtig is;

Overwegende dat vooreerst op te merken valt dat art. 9 der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken vereist, dat de akte van de willige rechtsmacht in dezelfde taal worden opgemaakt als deze voorzien voor de betwiste zaken, dewelke in voorhanden geval de Franse taal is, wijl de rechtbank van Hoei in de Provincie Luik gelegen is, waar de rechtspleging op grond van art. 1 der wet in deze taal moet gesteld worden; dat weliswaar de overgangsbepalingen getroffen in art. 55 der wet dewelke thans nog steeds in werking zijn bij toepassing der wet van 14 Juli 1938 en 20 Juli 1939, afwijken van de stelregel «Gerechtstaal streektaal» en de Nederlandse rechtspleging voorziet voor rechtbanken in Waalse provinciën gelegen, zo de verweerder woonachtig is, zoals hier, in een Vlaamse gemeente, doch enkel voor wat betreft de akte tot inleiding van het geding en de daaropvolgende rechtspleging;

Overwegende dat aldus de akten van de willige rechtsmacht die de inleidende dagvaarding voorafgaan niet beheerst worden door de voorschriften van art. 55 en in voorhanden geval op grond van art. 1 der wet in het Frans moeten gesteld worden voor de Rechtbank te Hoei, zelfs dan wanneer zoals hier, de beoogde en later aan te duiden verweerder woonachtig is in een Vlaamse gemeente, dat bijgevolg de rechtspleging die voor de willige rechtsmacht haar verloop had en die in de Franse taal gesteld was geworden aan de voorschriften der wet op het gebruik der talen beantwoordt met inbegrip dezer, die strekte tot het onderhoor van Clementine Cloots;

Overwegende dat dit onderhoor, afgenomen met medehulp van een vertaler, aan de voorschriften van art. 30 der wet van 15 Juni 1935 voldoet, dat enkel de kosten van vertaling ten laste van de schatkist vallen;

Overwegende dat de dagvaarding om de interdictie te horen uitspreken regelmatig in de Nederlandse taal aan verweerster betekend werd, zoals de overgangsbepalingen in art. 55 der wet vereisen, doch dat noch art. 8 noch art. 38 dezer wet op het voorhanden geval toepasselijk zijn, zodat de Franse vertaling der inleidende dagvaarding niet verrechtvaardigd was en de kosten ervan ten laste moeten gelegd worden van aanlegger;

Overwegende dat de rechtspleging tot dusverre bijgevolg regelmatig is;

Overwegende dat de aanlegger door zijn pleitbezorger hier te Hasselt een verzoekschrift aan de rechtbank deed geworden, waarin deze aangezocht

werd opnieuw tot het onderhoor van Clementine Cloots te doen overgaan;

Overwegende dat volgens hoger gemelde beschouwingen dit tweede onderhoor aan de rechtbank als overbodig voorkomt en de kosten dezes ten laste blijven van aanlegger;

Overwegende dat het ter zake niet bewezen is dat het aan verweerster ter kennis gebracht werd dat de eis, tegen haar ingespannen, thans voor de Rechtbank te Hasselt hangende is; dat bijgevolg geen vonnis bij verstek tegen haar kan genomen worden, vooreer haar dagstelling om te verschijnen door pleitbezorger regelmatig gegeven is geworden;

Overwegende dat te dien einde de zaak dient verschoven te worden tot op de eerstkomende zitting na het rechterlijk verlof.

Om deze beweegredenen,

De Rechtbank, de artt. 2, 30 tot 37 der wet van 15 Juni 1935 nageleefd zijnde, gehoord de Heer Doesaer, gedelegeerd Substituut Procureur des Konings in zijn tegenstrijdig advies voor wat de regelmatigheid der rechtspleging betreft verklaart deze regelmatig, legt nochtans aanlegger op verweerder ervan te verwittigen, dat de zaak gesteld is in voortzetting der debatten ter zitting van 15 September e.k.

Zegt de kosten voorbehouden, behalve die van de vertaling bij de ondervraging, die ten laste blijven van de Schatkist in die van de vertaling in het Frans van de inleidende dagvaarding en van het verzoekschrift aan de rechtbank alhier aangeboden, die ten laste blijven moeten van aanlegger.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

1e Kamer ter — 29 Januari 1949

Voorzitter : M. Desolre.

Rechters : M.M. Wildiers en Coens.

O.M. : M. Raeymaeckers.

Pleiter : Mr. Delwaide.

Epuratie. — Vreemdeling. — Toepasselijkheid der wet van 14 Juni 1948.

De wet van 14 Juni 1948 op de epuratie in zake burgertrouw is ook op vreemdelingen toepasselijk.

Buiten sancties van politieke aard, die klaarblijkelijk alleen tegen Belgen kunnen worden getroffen, voorziet bedoelde wet ook de vervallenverklaring van familie- en vermogensrechten. De epuratie zou haar doel niet bereiken, indien deze laatste sancties niet op vreemdelingen toepasselijk waren.

A.....

Overwegende dat in tegenstrijd met de besluiten van verzetster de wet van 14 Juni 1948 niet alleen bedoeld werd om zekere Belgen uit de Belgische politieke gemeenschap te weren; dat weliswaar het ontnemen van politieke rechten aan vreemdelingen geen zin heeft, maar dat, benevens sancties van politieke aard art. 123/sexies ook het verval van familierechten en vermogensrechten voorziet, waarvan de toepassing nuttig kan geschieden tegenover vreemdelingen die ernstig tekort gekomen zijn aan de plichten die de Belgische gastvrijheid hun oplegt;

Overwegende dat verzetster meent te mogen steunen

op zekere elementen van het verslag aan de Regent, dienend als inleiding aan de B.W. van 19 September 1945, waaraan de wet van 14 Juni 1948 zekere veranderingen heeft gebracht;

Dat weliswaar enige bewoordingen uit dit verslag deze thesis schijnen te bevestigen, wanneer er namelijk spraak is van de hulp die door «landgenoten» aan de vijand werd gebracht, van «het weren uit de politieke gemeenschap» van zekere personen, van «maatregelen van nationale epuratie», doch dat deze aanhalingen alsook de algemene economie van de Besluitwet niet tegenstrijdig zijn met het nemen van sancties tegenover vreemdelingen die in België gevestigd waren vóór het uitbreken van de oorlog; dat men zich terecht mag afvragen hoe de epuratie denkbaar is zonder diegenen te treffen waaraan hun huisvesting in België met kennis van de lokale toestanden, en hun invloed op anderen toeliet juist die hulp aan de vijand te verlenen die de Besluitwet wil beteugelen;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Rechtdoende op tegenspraak;

verklaart het verzoek ontvankelijk.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer. — 24 December 1948.

Voorzitter : M. Van den Bussche.

Rechters : MM. Donck en Lefevere de ten Hove.

Openbaar Ministerie : M. E. Bonte.

Pleiters : Mrs. Vanden Broele en Kesteloot.

Echtscheiding. — Afstand van het recht op echtscheiding door de eisende echtgenoot. — Afwezigheid van het vereiste beledigend en krenkend karakter van de gestelde feiten.

Uit de gedragingen van eiseres volgt, dat zij, wat betreft de voordien ontstane gronden, geacht moet worden afstand te hebben gedaan van haar recht op echtscheiding, resp. scheiding van tafel en bed. Afstand van dat recht is mogelijk wanneer het gaat om reeds bestaande gronden, niet wanneer het betreft toekomstige gronden.

Geen enkele wettelijke grond voor echtscheiding of scheiding van tafel en bed is op zichzelf beslissend of afdoende; hij is het slechts in de mate dat hij voor de eisende echtgenoot beledigend of krenkend is.

De door eiseres als grondslag harer vordering gestelde feiten, die na de hierboven bedoelde afstand van recht zijn voorgekomen, missen dat beledigend en krenkend karakter in verband met de eigen houding van eiseres daartegenover.

Vanhille t./ Watty.

Overwegende dat aanlegster de scheiding van tafel en bed aanvraagt op grond van art. 231 en 306 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat het inleidend verzoekschrift aan de heer Voorzitter dezer Rechtbank aangeboden werd op 24 December 1947; dat bij bevelschrift van dezelfde datum, deze magistraat de persoonlijke verschijning van partijen in zijn kabinet vaststelde op 21 Januari 1948; dat op gezegde datum verweerder alleen ver-

scheen, terwijl aanlegster's pleitbezorger namens zijn partij een nieuwe dagstelling vroeg; dat de heer Voorzitter, de ingeroepen reden van de niet-verschijning van aanlegster aannemende, in tegenwoordigheid van verweerder de nieuwe verschijningsdatum op 4 Februari 1948 bepaalde;

Overwegende dat op grond van aanlegster's afwezigheid bij de eerstbevolen verschijning van 21 Januari 1948, verweerder in besluiten van 18 Mei 1948 de niet-ontvankelijkheid van de vordering opwierp;

Dat hij echter bij monde van zijn pleitbezorger verklaarde van dit proceduremiddel af te zien;

Overwegende dat de overige rechtspleging niet besproken wordt, zodat de rechtspleging in haar geheel als ontvankelijk voorkomt;

Feiten :

Overwegende dat partijen op 1 Juni 1904 gehuwd zijn te Zerkegem; dat uit hun huwelijk geen kinderen geboren werden;

Overwegende dat aanlegster toegeeft in 1920 naar Zuid-Amerika vertrokken te zijn en slechts onlangs in België teruggekomen te zijn;

Overwegende dat blijkt uit een brief, door aanlegster uit Buenos-Aires op 8 April 1922 aan verweerder opgezonden, dat zij haar en land verlaten had zonder hoop op terugkomst;

Dat zij zelfs zonder merkbare verbittering in dit schrijven zinspeelde op een mogelijk « later trouwen » van verweerder met zekere M. Sch. « nu deze weduwe geworden was »;

Overwegende nochtans dat in hetzelfde schrijven aanlegster haar afreizen uitlegt door de veelvuldige en erge mishandelingen, die zij vanwege verweerder zou moeten verduren hebben;

Overwegende dat niet betwist wordt dat van dan af — d.i. sedert 1922 — en tot zij in België terugkwam, aanlegster niet het minste nieuws van zich liet geworden;

Dat zij, na vruchteloos gebleven verzoeningspogingen, de huidige actie heeft ingespannen;

De vordering :

Overwegende dat aanlegster haar vordering staft :

1. Op gronden die de feitelijke scheiding van 1920 voorafgaan, n.l. op mishandelingen, slagen en beweerde dronkenschap van verweerder, ten gevolge waarvan zij geen andere uitkomst zou gehad hebben dan naar Zuid-Amerika uit te wijken;
2. Op grieven na de feitelijke scheiding ontstaan en bestaande in : a. beweerde betrekkingen van verweerder met een andere vrouw; b. verweerders weigering — op 18 December 1947 geacteerd — haar in het echtelijk huis te ontvangen;

1. Overwegende dat verweerder de beledigende feiten, die aan de feitelijke scheiding zouden voorafgegaan zijn, ontkent;

Dat hij het afvaren van aanlegster naar Zuid-Amerika uitlegt door de betrekkingen die zij « in illo tempore » zou aangeknoopt hebben met een Duitse zeeman uit de bemanning van een schip, in 1920 de haven van Oostende binnengevaren, en die zij in Argentinië wilde vervoegen;

2. Overwegende dat, wat de latere grieven betreft, verweerder niet zozeer de materialiteit dan het beslissend en afdoende karakter van de ingeroepen feiten betwist;

Overwegende dat hij terecht voorhoudt, dat in ons recht geen enkele oorzaak van echtscheiding — of van scheiding van tafel en bed — beslissend of afdoende is « per se »; dat zij het slechts wordt in de mate,

waarin zij als smadend of schendend voor de aanlegger dient te worden aangezien;

Overwegende dat verweerder uit aanlegster's eigen gedraging in de laatste 27 jaar meent te mogen afleiden, dat geen van de ingeroepen grieven ten haren opzichte dit karakter vertonen;

a. Overwegende dat hij aldus in de beweerde vrijwillige verlating van het echtelijk huis door aanlegster en in haar 27 jaar lang stilzwijgen de erkenning ziet vanwege aanlegster van het niet gewichtig noch beledigend karakter van de thans ingeroepen mishandelingen;

b. Overwegende dat hij eveneens aan de verweten overspelige betrekkingen, die hij gebeurlijk met een andere vrouw mocht onderhouden, elk beledigend karakter ontzegt daar aanlegster volgens hem aan de oorzaak van deze toestand zou liggen of hem minstens zou geduld hebben;

c. Overwegende dat verweerder eindelijk, om dezelfde redenen het recht meent te hebben de toegang van het echtelijk huis aan aanlegster te weigeren;

Overwegende dat aanlegster verweerders voorstelling van de feiten, die haar afvaart in 1920 zouden veroorzaakt hebben, ten stelligste bestrijdt;

Dat zij verder de stelling van verweerder aangaande het niet-beledigend karakter van de feiten, tot staving van haar vordering ingeroepen, niet kan bijtreden;

1. Aangaande de grieven vóór de scheiding ontstaan :

Overwegende dat de Wet — art. 272 van het Burgerlijk Wetboek — ook toepasselijk op de scheiding van tafel en bed, blijkens art. 875 van het Wetboek van Burgerlijke rechtspleging de niet-ontvankelijkheid van de vordering slechts aanneemt in geval van bewezen verzoening der echtgenoten sedert de feiten of sedert het inspannen van het geding;

Overwegende dat deze niet-ontvankelijkheid van openbare orde is en desnoods ambtshalve dient opgeworpen; (Pierard Div. II Nr. 477 en aangehaalde rechtsleer en rechtspraak);

Overwegende dat zekere rechtsleer en rechtspraak daarenboven aanneemt dat, onder bepaalde voorwaarden, de vordering ook nog kan uitgedoofd worden door uitdrukkelijk of zelfs door stilzwijgende afstand vanwege de beledigende echtgenoot; (cfr. Aubry et Rau, vol. V, p. 184, alinea 6; Williquet, du Divorce, blz. 103, Nr. 6 en 7; Verbr. 23-5-1872, Pas. I 348; Contra: Pierard, op. cit; T. II, Nr. 494; Brussel 20-12-1864, Pas. 1865, II, 394; zie ook Gent, 4-11-1926, Pas. 1927; II, 31);

Overwegende dat andere auteurs zelfs de uitdoving door verjaring van het recht op het inspannen der vordering aanvaarden; (zie o.a. Planiol et Ripert III, p. 439, nr. 533; Laur. III, nr. 215; Baudry-Lacantinerie Rambouillet, 3-8-1894, D.P. 1895, II, 294; Contra: Colin et Capitant I, blz. 212; Pierard Op. cit. II; blz. 98, Nr. 511);

Overwegende dat verweerder niet voorhoudt, noch de gegevens van het geding er enigszins op wijzen, dat partijen zich sedert de feiten zouden verzoend hebben;

Overwegende dat de verjaring evenmin in aanmerking komt; dat, afgezien van de beschouwing, dat zulk middel in zake personenrecht eerder zonderling voorkomt en niet zonder reden door bevoegde auteurs bestreden wordt, de meerderheid van zijn voorstanders alleen de dertigjarige verjaring hebben bedoeld; (Laur. III, 215; Planiol-Ripert, II, 533, enz.);

Overwegende dat een uitdrukkelijke of stilzwijgende afstand door aanlegster van haar recht om op grond van de besproken feiten een vordering tot scheiding

in te leiden, alleen nog in aanmerking zou kunnen komen;

Overwegende dat, aangaande deze eerste rechtsgrond, het al dan niet beledigend karakter der aangevoerde feiten eigenlijk van ondergeschikt belang is ten opzichte van het vraagpunt te weten of aanlegster al dan niet afgezien heeft van haar recht deze feiten (beledigend of niet) als grond ener vordering tot scheiding in te roepen;

Overwegende dat de brief van aanlegster van 8 April 1922 weliswaar geen afstand «in terminis» aan zulke vordering inhoudt; dat dit schrijven echter wel in de zin van een stilzwijgende afstand blijkt te moeten uitgelegd worden, waar aanlegster er bepaald geen bezwaar in ziet: «wat de echtscheiding aangaat... in (verweerders) voorstel toe te stemmen... en haar best te doen opdat hij dat (d.i. de echtscheiding) zonder veel kosten mocht bekomen»;

Overwegende dat de mogelijkheid van zulke stilzwijgende afstand, alhoewel zij niet algemeen aangenomen wordt, toch principieel niet uitgesloten schijnt wanneer zij bestaande gronden tot scheiding bedoelt, met uitsluiting van toekomstige gronden;

Overwegende dat verzakingen in beginsel weliswaar niet vermoed worden, en allerminst in aangelegenheden die de openbare orde aanbelangen; dat de feitelijke omstandigheden evenwel zodanig kunnen zijn dat zij, behalve de stilzwijgende verzaking, alle andere redelijke uitlegging uitsluiten;

Overwegende dat, voor zoveel aanlegster's schrijven op zichzelf geen voldoende bewijs zou uitmaken, de 27 jaar lange onthouding die zij als gedragslijn aannam, ongetwijfeld als de wezenlijke bevestiging van haar uitgesproken inzicht moet aangezien worden;

2. Betreffende de latere scheidingsgronden:

Overwegende dat verweerder niet zonder gepastheid laat gelden dat, al waren zij nog bewezen, deze gronden in casu noch afdoende noch ter zake dienend kunnen zijn, bij gebreke aan tegenstelbaar beledigend karakter;

Overwegende dat, na een ononderbroken afwezigheid van 27 jaar, aanlegster aan haar echtgenoot schrijft: «zeer goed te weten dat een man zonder vrouw niet kan zijn» (haar brief van 8 April 1922) niet redelijk kan beweren dat de buitenechtelijke betrekkingen die verweerder met een andere vrouw mocht aangeknoopt hebben, te haren opzichte beledigend zouden zijn;

Overwegende dat aanlegster ontegensprekelijk de aangeklaagde toestand zoniet geschapen toch minstens op onverschoonbare wijze begunstigd heeft; dat het beledigend karakter van de beweerde betrekkingen niet kan weerhouden worden daar verweerder door de eigen schuld van aanlegster te goeder trouw de overtuiging heeft kunnen opdoen dat zijn vrouw sinds lange jaren overleden was;

Overwegende dat dezelfde beweegredenen gelden wat aangaat verweerders weigering zijn vrouw in het echtelijk huis te ontvangen;

Overwegende dat aanlegster zich ongetwijfeld aan deze weigering mocht verwachten en dat de feitelijke omstandigheden van het geding voldoende toelaten deze weigering, afgezien van elk beledigend inzicht, uit te leggen (cfr. Pierard Divorce, I, 166; Brussel 10-6-1016, Pas. 1917, II, 78);

Overwegende dat dezelfde feitelijke omstandigheden met alle waarschijnlijkheid mogen doen aannemen, dat aanlegster's pogingen en sommatie om in het echtelijk huis opgenomen te worden aan rechtzinnigheid te kort kwamen;

Dat alles er op wijst, dat zij daarbij alleenlijk beoogd heeft zonder veel moeite noch risico's een

aanvullende rechtsgrond tot scheiding bij te winnen en dat zij, in de scheiding zelf, in de eerste plaats zoniet uitsluitend, de geldelijke voordelen, voortspruitend uit de scheiding van goederen heeft gezien;

Overwegende dat de aangeklaagde weigering, hoewel in feite een tekortkoming aan de huwelijksverplichtingen daarstellende, in de gegeven voorwaarden nochtans niet als beledigend kan aangezien worden;

Overwegende dat de eis derhalve ten dele als niet ontvankelijk en voor het overige als ongegrond dient afgewezen te worden;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluiten verwerpende, rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg, gehoord in het Nederlands het tegenstrijdig advies van de heer Eugène Bonte, Substituut-Procureur des Konings, wijst de eis deels als niet-ontvankelijk en deels als ongegrond af.

Veroordeelt aanlegster in de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer — 20 Januari 1949.

Voorzitter: M. De Necker.

Rechters: M.M. Kerckhove en Dhaenens.

Taalgebruik in gerechtszaken. — Verzoek om verwijzing naar een door beide partijen gekozen rechtbank in een ander taalgebied. — Rechter niet gebonden aan de keuze van partijen indien deze niet gevallen is op het naastgelegen rechtscollege.

Wanneer partijen krachtens art. 7 van de taalwet van 15 Juni 1935 verwijzing verzoeken naar een door hen gekozen rechtbank in een ander taalgebied, is de rechter niet gebonden aan de keuze van partijen, indien deze niet het naastgelegen rechtscollege hebben aangewezen.

Voormelde wetsbepaling werd ingelast om aan partijen toe te laten beter hun zaak uiteen te zetten, wanneer zij niet of onvoldoende de taal beheersen van de ratione loci normaal bevoegde rechter doch niet ten gerieve van het gemak hunner raadslieden.

Noppe / Berger.

Overwegende dat de vordering strekt tot veroordeling van verweester tot het betalen aan eiser bij wijze van schadevergoeding van een bedrag van 60.000 fr., te vermeerderen met de gerechtelijke intresten;

Overwegende dat verweester in haar eerste besluiten van 11 December 1948 vraagt, dat het geschil ter verdere behandeling naar de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel zal verwezen worden, zulks in het belang ener goede rechtsbedeling;

Dat eiser in een schrijven van 20 December 1948, gericht aan Mter Smagghe, zijn pleibezorger, en dat bij diens bundel gevoegd werd, zich akkoord verklaart met dit verzoek;

Overwegende dat artikel 7 van de taalwet van 15 Juni 1935 inderdaad voorziet dat, in geval van onderling akkoord tussen partijen en indien zulks gevraagd wordt in limine litis, de vordering naar de dichtst bij zijnde rechtsinstantie van dezelfde rang ofwel naar die, door beide partijen verkozen in een ander taalgebied verwezen wordt;

Dat zulks geschiedt niettegenstaande de aan de Rechtbank toegekende bevoegdheid ratione loci;

Overwegende echter dat de rechter niet verplicht is zich naar de keus van partijen te schikken, indien zij niet de meest nabij gelegen rechtsmacht verkozen hebben;

Dat de Heer Procureur-Generaal Hayoit de Termicourt in zijn redevoering, gehouden in de plechtige openingszitting van 16 September 1935 van het Hof van Beroep te Brussel, dit als volgt laat uitschijnen: «de rechter verwijst de zaak naar de meest nabijge rechtsmacht van dezelfde rang in een ander taalgebied, of naar die, welke door de gemeenschappelijke keus der partijen wordt aangeduid. Hij is dienvolgens niet verplicht zich naar de keus van partijen te schikken, indien zij niet de meest nabijge rechtsmacht hebben verkozen». (Rechtskundig Weekblad 1935-36, kol. 52);

Overwegende dat het woord «of» in de tekst aan de Rechter een keus toelaat, waarbij hij niet gebonden wordt door de gemeenschappelijke aanduiding der partijen en hem desgevallend machtigt willekeurige drijfverijen te keer te gaan;

Overwegende dat immers dit artikel ingelast werd in de wet om aan partijen toe te laten hun zaak beter voor te leggen, wanneer zij alle de voertaal van hun natuurlijke rechter niet of minder machtig zijn;

Dat dit artikel geenszins het gemak der raadslieden beoogd heeft;

Overwegende dat blijkt dat «in casu» de raadslieden hoofdzakelijk hun eigen gemak nastreven door de Rechtbank te Brussel te laten verkiezen;

Overwegende dat het verzoek om verwijzing werd ingeleid in besluiten door Mter Quintens, pleitbezorger van verweerder, maar zonder enig bewijs ener bijzondere volmacht;

Dat dit verzoek aangenomen en bijgetreden werd door verklaring van Mter Smagghe, die een schrijven voorlegt, uitgaande niet van de partij, maar van haar raadsman, dewelke dit schrijven gekorttekend heeft;

Overwegende dat als redenen voor de verwijzing worden aangehaald, dat de overeenkomst in het Frans werd opgesteld in het franstalig gedeelte van het land, dat verweerder alleen het Frans machtig is, dat de getuigen zich in het Frans zullen uitdrukken;

Overwegende dat geen dezer redenen dwingend een verwijzing naar de Rechtbank te Brussel eist; dat de belangen van partijen minstens zo goed zullen gevrijwaard worden door een verwijzing naar de Rechtbank te Doornik als door een verwijzing naar de Rechtbank te Brussel;

Dat immers op die wijze partijen de Franse rechtspleging zullen kunnen vervolgen, zoals zij wensen dat het geschiede in het voordeel van een goede rechtsbedeling;

Om deze redenen,

de Rechtbank, geeft akte aan partijen dat zij akkoord gaan om de verwijzing te vragen naar de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel;

Stelt vast dat er geen enkele reden bestaat voor partijen om af te wijken van de verwijzing naar de Rechtbank, aangeduid door het K. B. genomen in uitvoering der wet; verwijst de partijen naar de Rechtbank van eerste aanleg te Doornik, zijnde de meest nabijge Rechtsbank van dezelfde rang, in een ander taalgebied;

Zegt dat ter benaarstiging van de hr Griffier een uitgifte van onderhavig vonnis zal overgemaakt worden aan de Hr Griffier der rechtsmacht, naar dewelke de zaak verwezen wordt;

Kosten voorbehouden en te voegen ten gronde;

Stelt vast dat artikelen 2, 7, 37 en 41 van de taalwet van 15 Juni 1935 werden toegepast.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE DENDERMONDE

24 Juli 1948.

Voorzitter: M. Rollier.

Rechters: M.M. Maffei en Bruyninx.

Pleiters: Mrs Baeté (Leuven), Eerebout en Charles Leclercq (Brussel).

Schade. — Verkeersongeval. — Vaststelling der schade bij tegensprekelijk onderzoek, bindend voor beide partijen. — Vergoeding wegens werkonbekwaamheid en chomage van het voertuig mag niet gecumuleerd worden.

Wanneer bij een verkeersongeval de schade aan een voertuig tegensprekelijk wordt vastgesteld door beide partijen, dan geschiedt zulks om later alle betwistingen desaangaande te vermijden, en de schatting is bindend voor beide partijen.

Wanneer er geen minder-waarde van het beschadigde voertuig wordt voorzien, is de gelaedeerde niet gerechtigd daarvoor vergoeding te vragen.

Wanneer tijdelijke werkonbekwaamheid samenvalt met de onbruikbaarheid van de wagen, kan de gelaedeerde geen vergoeding cumuleren voor onbruikbaarheid en werkonbekwaamheid.

O. M. en Bonte t./ Decosseaux.

Gezien het in deze zaak door de politierechtbank van Hammie, dd. 24 Juni 1948 op tegenspraak verleende vonnis, waarbij beklagde plichtig wordt verklaard aan: a) onvrijwillige slagen aan Bonte...; b) ...overdreven snelheid...; c) ...geen doelmatige en snelwerkende remmen, — te Waasmunster, de 29 Januari 1948; — waarbij hij veroordeeld werd, voor de drie feiten samen in geldboete van $20 \times 10 = 200$ fr. of drie dagen, en in de kosten van het geding; — waarbij hij verwezen werd aan de B. P. te betalen ... 53.580 fr. 30.

Gezien de beroepen van beklagde, B. P. en O. M. ...

Op strafgebied:

Overwegende dat de feiten ten laste van Decosseaux bewezen zijn gebleven; dat echter de verschillende inbreuken waaraan hij zich plichtig maakte één en hetzelfde misdadig feit uitmaken; dat rekening gehouden met de ernst van de bedreven fout een zwaardere straf dient uitgesproken;

Op burgerlijk gebied:

Overwegende dat, rekening houdende met al de omstandigheden der zaak, de schade door de B. P. geleden, dient geraamd als volgt:

1) Schade aan auto (tegensprekelijk en definitief bindend deskundig onderzoek (11.2.48)	32.402,50 fr.
Taxe	2.430,80 fr.

2) Onbruikbaarheid van auto en werkonbekwaamheid:

Overwegende dat ingevolge het hogervermeld deskundig verslag dd. 11.2.1948, dat door beide partijen als definitief en bindend werd aanvaard, de heer Bonte niet over zijn autovoertuig heeft kunnen beschikken gedurende een periode van gezamenlijk 40 werkdagen, vanaf den datum van het ongeval; dat, rekening dient gehouden met het beroep van Bonte die handelsvertegenwoordiger der firma «Erbe» is voor gans België en Luxemburg; dat verder dient

opgemerkt dat de tijdelijke werkonbekwaamheid van Bonte volledig samenvalt met de periode van onbruikbaarheid van zijn wagen en verder ook dat Bonte niet bewijst door zijn tijdelijke werkonbekwaamheid enige geldelijke schade geleden te hebben, zodat er dient aangenomen dat hij enkel met zekere vertraging zijn winsten kon innen;

Dat dienvolgens een vergoeding groot 200 fr. per dag als billijk voorkomt, zijnde dus 40×200 fr. of 8.000 fr.

3) Waardevermindering van de herstelde auto :

Overwegende dat, om betwistingen te vermijden omtrent het bedrag der geleden schade, Bonte zich op 5.2.1948 vrijelijk akkoord verklaarde tot het aanstellen van deskundigen die op beslissende, definitieve en onherroepelijke wijze het bedrag der schade, door zijn voertuig opgelopen, zouden vaststellen; dat uit het hieropvolgend deskundig onderzoek dd. 11.2.1948 blijkt dat zijn autowagen « Rover », na herstelling, geen enkele minderwaarde zou ondergaan hebben; dat de B. P. Bonte derhalve thans niet meer gerechtigd is dit deskundig verslag te betwisten; dat iedere vergoeding wegens waardevermindering derhalve uitgesloten is;

4) Terugkeer per taxi naar Brussel, na ongeval	500,— fr.
5) Rekening dokter	300,— fr.
6) Radiographie	500,— fr.
7) Massage	2.000,— fr.
8) Beschadiging valies en monsters	500,— fr.

samen : 46.483,30 fr.

Overwegende dat het meer gevorderde als ongegrond voorkomt;

Gezien de artikelen...

Om die redenen, de rechtbank, rechtdoende op tegenspraak...

Verklaart beroep van O. M. en beklagde gegrond... vonnis wijzigende, veroordeelt beklagde wegens feiten A, B, C samen in een geldboete van $25 \times 10 = 250$ fr. of drie dagen en in kosten beide instanties (499 fr.).

Veroordeelt beklagde aan de B. P. te betalen : 46.483,30 fr. + gerechtelijke intresten en kosten van aanstelling...

Ontzegt meer gevorderde... Verklaart beroep — burgerlijke partij — ongegrond; zegt dat zij de kosten aan haar zijde gevallen in hoger beroep, zelf zal moeten dragen.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Verbond der Belgische Advocaten zond de hier onderstaande omzendbrief aan zijn leden :

Geachte Confrère,

De fiscale kwestie :

U werd regelmatig op de hoogte gehouden van de door ons Verbond doorgezette inspanningen, in samenwerking met al de Balies van het land, tot het afschaffen van de onrechtvaardigheden die de uitoefening van ons beroep treffen op fiscaal gebied.

U kent onze houding : zij werd u medegedeeld door onze omzendbrief van 6 Februari 1948.

Sindsdien heeft de Heer Minister van Financiën een wetsontwerp neergelegd, maar ons dagelijks bestuur meent dat dit ontwerp ons geen volledige voldoening schijnt te moeten geven en de aandacht van de confraters, leden van het Parlement, zal er speciaal op gevestigd worden dat zij zouden waken dat aan onze rechtmatige eisen recht zoude gedaan worden.

Anderzijds zetten wij onze stappen voort met het oog op het doen aanvaarden door de Administratie van het principe der taxatie volgens een forfaitair barema.

De vergoeding van de stagiaires :

Een wetsvoorstel werd neergelegd, maar verworpen door de Commissie van Justitie. Hernomen onder vorm van een amendement in de begroting van het Departement van Justitie, werd het eveneens verworpen door de Senaat.

De toestand van de jonge confrères niet uit het oog verliezend, dient er rekening mede gehouden dat de kosteloze bijstand aan de behoeftigen een dienst van openbaar nut uitmaakt, waarvoor we het voorrecht moeten behouden; elke aanslag, zelfs onrechtstreeks, op de onafhankelijkheid van de balies dient daarenboven vermeden.

Het onderzoek van dit vraagstuk blijft ter studie en zal op de dagorde van de aanstaande vergadering van de Algemene Raad gebracht worden.

De advocaten-plaatsvervangende vrederechters :

Sommigen menen dat het gepast is te verbieden aan de advocaten-plaatsvervangende vrederechters, te pleiten voor de rechtbank aan dewelke zij verbonden zijn. Dit wetsvoorstel werd neergelegd, maar ons dagelijks bestuur meent dat dit vraagstuk niet voor het Parlement dient gebracht, maar integendeel zijn oplossing moet vinden binnen het kader van de gerechtelijke tucht en dat het behoort aan de Procureurs-Generaal die onder hun bevoegdheid de politie van de terechtzittingen hebben, eventueel de misbruiken te beteugelen die zouden kunnen begaan worden.

Bijdragen :

Wij verzoeken onze leden die hun bijdrage voor het gerechtelijk jaar 1948-49 nog niet betaald hebben, het bedrag ervan (100 fr., 50 fr. voor de stagiaires) te willen storten op postrekening nr 840.77 van het Verbond.

CONFERENTIE DER JONGE BALIE BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE MECHELEN

PLECHTIGE OPENINGSZITTING

Rede van Staatsminister F. Van Cauwelaert

Bij gelegenheid van de heroprichting van de conferentie der Jonge Balie bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Mechelen, werd door het bestuur op 19 Maart 11. een plechtige feestzitting belegd in de troonzaal van het Gerechtshof aldaar, waarbij Zijne

Excelentie Staatsminister Dr. Frans Van Cauwelaert het woord gevoerd heeft.

Vooraf greep in de wijze en stemmige atmosfeer van de bibliotheek van dit unieke paleis een korte receptie plaats in aanwezigheid van dhr Stafhouder, dhr Procureur des Konings, de leden van de Tucht-raad en vele leden der balie, zowel van Antwerpen en andere steden als van Mechelen zelf.

Rond half zes werd de zitting geopend door een omstandig welkomswoord van de voorzitter der Conferentie, Mr. Marijnen, daarin opgevolgd door de heer Stafhouder Waegemans, waarna dhr Van Cauwelaert het woord nam.

Nadat hij, zonder spijt, naar ons is voorgekomen, herinnerd had aan zijn lang vervlogen connecties met de advocatuur en het belang van de studie der politiek had onderlijnd voor de eliterol van de advocaat, nam spreker de idee van de Europese vrede onder de loupe zoals zij zich sinds Grotius en Bernardin de Saint-Pierre tot op heden ontwikkeld heeft. Het failliet van de Volkenbond wekte tijdens de jongste oorlog de algemene overtuiging dat alleen een internationale organisatie, geleid door een politiek orgaan met uitgebreide bevoegdheid en gesteund door een militaire macht, de wereldvrede voortaan zou kunnen handhaven.

Al vlug bleek echter dat een en ander niet in enkele maanden of jaren uit de grond te stampen was en dat de vrijwaring van de vrede veeleer moest gezocht in de bevordering van een organisch groei-proces van territoriale en regionale verwantschappen, groeperingen en coalities, die dhr Van Cauwelaert in een Spengleriaanse reminiscentie als «verdichtingspunten» omschreef.

Men weet dat dit thema spreker nauw aan het hart ligt en dat hij niet op het neerlaten van het IJzeren Gordijn heeft gewacht om de idee te ontwikkelen van de West-Europese verbondenheid. Tijdens de oorlog verdedigde hij deze idee herhaaldelijk in Amerika en na de bevrijding werkte hij ze meermaals uit in artikelen en conferenties. In Juni 1945 schreef hij in het eerste nummer van «Dietsche Warande en Belfort»: «Indien we aan het toekomstige bondgenootschap van de vrije volken duurzame stevigheid en volle vruchtbaarheid willen verzekeren, dan zal het nodig zijn bij deze structuur rekening te houden met de regionale verscheidenheden zoals deze door historische oorzaken werden tot stand gebracht en tevens partij te trekken uit de verwantschappen of belangengemeenschappen, welke de samenwerking van sommige naties of landen als vanzelf bevorderen.»

Dhr Van Cauwelaert is steeds voorstander geweest van een West-Europese groepering van de grootst mogelijke envergreure. Hij komt daarbij met hartnekkigheid op voor de noodzakelijkheid van Englands' lidmaatschap, zulks terwille van het evenwicht der continentale machten vooral t.o.v. Duitsland. Op dit laatste punt ontwikkelde hij een charmante historische discursie van filosofische aard, die echter «real-politisch» nog lang niet «uitgedebatteerd» is tussen de politieke auteurs die Engeland als factor van evenwicht en zij die het als factor van Europese tweedracht zien.

Het is evenwel een feit dat zonder Groot-Brittannië geen West-Europese coalitie denkbaar is. En de gemeenschap van belangen en beschaving die de grondslag van deze coalitie vormt, moest noodzakelijk de beide Amerika's in haar zog trekken en vooral de V.S., dat «betere Europa» zoals dhr Van Cauwelaert het genoemd heeft. Wanneer men daarbij bedenkt dat, wie West-Europa suggereert, tevens Afrika

zegt, dan wordt duidelijk dat de Atlantische oceaan voor de vijfentwintig eeuwen oude Europese beschaving waarschijnlijk zal worden wat de Middellandse zee voor onze cultuur betekende toen zij nog in de kinderschoenen stond.

Iedereen zal de begeestering en ook de overtuiging van dhr Van Cauwelaert delen dat zulk Atlantisch Pact een waarborg voor de wereldvrede en het behoud van de Westerse cultuur uitmaakt.

Het zou echter, naar ons inzien, weinig aarde aan de dijk brengen, de harde politieke noodzakelijkheid waaruit dit pakt ontstond te willen opsmukken met cultuurphilosophische franjes die een realistisch perspectief vervalsen. Zo zien wij immers geen andere reden voor het feit dat de Kaffers van Betschuana-land tot de gordel van het Atlantisch Pact zullen behoren terwijl de oude Europese cultuurlanden als Bohemen-Moravië, de Donau, Silezië en Koerland daarvan uitgesloten zijn, dan de brutale realiteit van wat men geresigneerd het IJzeren Gordijn is gaan bestempelen.

Wij menen niet, zoals dhr Van Cauwelaert heeft geopperd dat Sovjet-Rusland principieel tegenstander van regionale groeperingen zou zijn en in Oost-Europa geen andere coalities duldt dat deze rechtstreeks tussen haar en haar satellieten. De verdragen tussen Yoegoslavië en Polen, Roemenië en Bulgarije, Roemenië en Hongarije, enz. illustreren zulks voldoende. Dat de Sowjet-Unie tijdens de oorlog het bijstandspakt tussen Polen en Tchechoslowakije kelderde, sproot niet uit een principiële standpunt, maar uit tactische overwegingen, nl. haar wantrouwen t.o.v. de Poolse emigrantenregering te Londen.

Het aandachtig en zelfs gespannen auditorium getuigde dat de magistrale redevoering van dhr Van Cauwelaert zonder een inzinking gedurende twee uur, terecht een belangstelling gewekt had die de spreker ten volle verdiende.

Hugo Walschap.

MEDEDELINGEN

INTERNATIONAAL CONGRES VOOR SOCIAAL VERWEER

Het tweede Internationaal Congres voor Sociaal Verweer zal gehouden worden te Luik van 3 tot 8 October 1949.

Het algemeen onderwerp van deze belangrijke bijeenkomsten is het vraagstuk van de menselijke verantwoordelijkheid van uit het standpunt der rechten van de maatschappij in hun verhouding tot de rechten van de mens.

Verschillende onderafdelingen werden samengesteld.

In de afdeling voor wijsbegeerte en sociologie zal als thema door de verslaggevers behandeld worden: «De beperkingen van het recht der maatschappij een individu anti-sociaal te verklaren».

In de afdeling van het recht zullen de verslaggevers onderzoeken: «De waarde van de persoonlijkheid volgens de criteria van het recht tot sociaal verweer».

In betrekking met de beginselen van de kennis der personaliteit zullen twee afdelingen zetelen.

In de afdeling voor psychologie en psychiatrie zullen de verslaggevers het volgend onderwerp behandelen: «Psychologisch criterium van uit het gezichts-

punt van sociaal verweer en de maatschappelijke heraanpassing van het individu ».

In de afdeling voor gerechtelijke geneeskunde en criminologie zullen de verslagen betrekking hebben op het volgend vraagstuk: «Is de anti-maatschappelijkheid een categorie of een bepaling?»

Een andere afdeling zal zich bezighouden met de beginselen voor het uitwerken der proceduren.

In de afdeling «politie» zullen drie vragen onderzocht worden:

- a) de eerbied der persoonlijkheid op het gebied der politie-actie;
- b) de eigen werkzaamheid van de politie en haar samenwerking met andere staatsdiensten, strekkende tot het voorkomen der misdadigheid en tot de maatschappelijke aanpassing van het individu;
- c) het standpunt der politie in verband met wetenschappelijke methodes tot ondervraging.

In de afdeling die zich bezighoudt met de uitvoering zullen drie bijzondere vragen worden besproken:

- a) over de oplettendheid en de eerbied verschuldigd aan de persoonlijkheid gedurende de uitvoering;
- b) de uitvoering als sociaal middel tot heraanpassing;
- c) de instelling van «probatie».

De uitgebreidheid van dit programma heeft de noodzakelijkheid met zich gebracht een ganse week te besteden aan dit congres, waarvan de slotzitting zal plaats hebben in de stad Spa.

Reeds zijn er zeer talrijke verslaggevers van alle landen van Europa en van de Nieuwe Wereld ingeschreven.

Dit congres gaat ongetwijfeld een zeer groot succes tegemoet zowel door de deelneming van geleerden uit de ganse wereld als door het belang van de vraagstukken die zullen worden behandeld.

De heer Minister van Justitie heeft er willen in toestemmen zijn hoge bescherming aan deze belangrijke bijeenkomst te verlenen.

De uitgenodigden der vreemde landen, waar België op het gebied van het sociaal verweer het voorwerp uitmaakt van een grote bewondering, zullen niet alleen de gelegenheid hebben de Belgische verslaggevers te ontmoeten, maar zullen zeer waarschijnlijk zich tevens rekenschap kunnen geven van de vooraanstaande plaats die aan België toekomt dank zij zijn instellingen.

Voor alle inlichtingen dient men zich te wenden tot Mr. Theo Collignon, advocaat, oud-staffhouder, Rue des Augustins, 21, te Luik, of tot Mr. Raymond Janne, advocaat, secretaris van de Belgische Regelingscommissie, Rue Louvrex, 117, Luik.

BELGISCHE UNIE VOOR STRAFRECHT

Op Zaterdag 2 April a.s., te 14 u. 30, belegt de Belgische Unie voor Strafrecht een vergadering, die zal plaats hebben in het Paleis van Justitie te Gent (zal van het Hof van Assisen).

Op de dagorde staat de bespreking van het verslag van de heer Matthys, substituut Procureur-Generaal te Gent, betreffende: «Het persoonlijkheidsdossier in de strafrechtspleging».

Het lijdt geen twijfel of deze uiterst belangrijke vergadering zal druk bijgewoond worden. Men verwacht ook een afvaardiging uit Nederland.

Het preadvies van de heer Matthys verscheen in het vorig nummer van ons weekblad.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Jaargang 1949, nr 12 van 19 Maart 1949.

Prof. Mr. J. H. Beekhuis, Het wetsontwerp Rechts-handelingen met betrekking tot Landbouwgronden. — Mr. Aug. De Lauwere, De Handelsnaam ener ontbonden Vennootschap. — Mr. G. J. Kastelein, Genoegzaamverklaring stukken.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - Ambt en Registratie van 19 Maart 1949, nr 4078.

Mr. C. W. Dubbink, De Estlandse Nalatenschap. — Mr. W. J. I. Wijmen, De Schadeloosstelling bij ont-eigening, door S. J. Hamming.

Journal des Tribunaux, 20 Maart 1949, nr 3803.

Baccara Raymond, Le cantonnement sur exécution provisoire. — La Haye M. M. Vankerckhoven J., L'application des lois exceptionnelles en matière de baux à loyer.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"